

Kansainvälisen työjärjestön työtilastoja koskeva sopimus ja tilastosuosituksset

Johdanto

Yhdistyneiden Kansakuntien järjestöperheeseen on muodostunut luonnollinen työnjako myös tilastoinnin osalta. Työtilastoja koskevat asiat kuuluvat Kansainväliselle työjärjestölle (ILO). ILO sisällyttää työtilastoihin seuraavat alueet:(1)

- ammatissa toimiva väestö, työllisyys, työttömyys, näkyvä vajaatyöllisyys
- ammatissa toimivan väestön rakenne ja jakauma
- keskimääräiset ansiot ja työajat sekä taulukkopalkat ja säännöllinen työaika
- palkkarakenne ja -jakauma
- työvoimakustannukset
- kuluttajahintaindeksit
- kotitalouksien tai perheiden menot sekä kotitalouksien tai perheiden tulot
- työtapaturmat ja ammattitaudit
- työriidat.

Tilastokirjasto
Statistiska biblioteket

(1) Kts. tarkemmin ILO:n yleissopimuksen nro 160 1. artikla

203879

Kansainvälisen työjärjestön toiminta tilastoalalla perustuu sopimukseen, suositukseen ja päätöslauselmiin. Niissä asetetaan tavoitteita työtilastojen määrän ja laadun kehittämiseksi jäsenmaissa ja niihin sisältyy suosituksia tilastoissa käytettävistä käsitteistä, luokituksista ja tilastointimenetelmistä. Järjestön kolmikantaperiaate, ts. se, että järjestössä maita edustavat hallitusten lisäksi työnantaja- ja työntekijäjärjestöt, antaa oman erityispiirteensä asioiden käsittelylle.

Osa Kansainvälisen työjärjestön päätöksistä on valtiosopimusten asemassa, ts. hallitukset voivat sitoutua niihin ratifioimalla yleissopimuksia. Kansainvälisen työjärjestön yleiskokous, 71. Kansainvälinen työkonferenssi (International Labour Conference) hyväksyi vuonna 1985 kaksi yleissopimusta ja niihin liittyvää suositusta. Toinen näistä yleissopimuksista, nro 160, koskee työtilastoja. Suomi ratifioi yleissopimuksen nro 160 vuonna 1988, kuitenkin sisällyttäen siihen varauman työvoimakustannusten tilastoinnista. Sopimuksen edellyttämiä työvoimakustannustilastoja eivät Suomessa valtion viranomaiset laadi.

Alemman asteisia päätöslauselmia hyväksyy Kansainvälinen työtilastokonferenssi International Conference of Labour Statisticians (ICLS), jonka 13. kokouksen vuonna 1982 hyväksymät päätöslauselmat on otettu mukaan tähän julkaisuun. Päätöslauselma I (1983) koskee työvoimatilastoja ja päätöslauselma II (1983) työtapaturomatilastoja. Lisäksi mukana ovat 14. työtilastokonferenssin 1987 vähvistamat päätöslauselma I kuluttajahintaindekseistä, väliaikainen päätöslauselma II lakko- ja työsulkutilastoista ja päätöslauselma III kansainvälisen ammattiluokitusstandardin uudistamisesta.

Tilastokeskus, joka osallistuu useiden työtilastojen kehittämistyöhön ja tietojen vaihtoon ILO:n kanssa, on katsonut tarpeelliseksi julkaista suomeksi eräitä uusimpia ja tärkeimpiä työtilastoja koskevia sopimuksia ja päätöslauselmia. Perustelut ovat osin käytännöllisiä, sillä sopimus- ja suositusteksteihin viittaaminen helpottuu ja kansainvälinen tietojenvaihto yhtenäistyy; osin yhteistoimintaa ja tilastojen yhtenäistämistä korostavia. Sopimuksen nro 160 artikkelissa 3 edellytetään, että suunniteltaessa tai uudistettaessa tilastoja, tulee tilastoviranomaisten neuvotella niistä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Yleisopimuksen 2. artiklan mukaisesti viranomaisten tulee ottaa huomioon uusimmat Kansainvälisen työjärjestön piirissä laaditut normit ja ohjeet. Siksi on tärkeää, että alkuperäiset asiakirjat ovat saatavissa suomeksi.

Käännöstyö on tehty Tilastokeskuksessa. Siitä vastaavat Soili Hintikka, Päivi Keinänen, Pasi Markelin ja Ilkka Lehtinen. Aineiston ovat koonneet ja toimittaneet Päivi Keinänen ja Tarja Mikkonen. Tilastokeskus toivoo, että tämä julkaisu palvelee paitsi tilastojen tuottajia, myös kansainvälisten työtilastojen käyttäjiä.

SISÄLLYS:

Yleissopimus, joka koskee työtilastoja	1
Suositus, joka koskee työtilastoja	9
Taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön, työllisyyden, työttömyyden ja vajaatyöllisyyden tilastointia koskeva päätöslauselma	14
Työtapaturmatilastoja koskeva päätöslauselma	35
Kuluttajahintaindeksiä koskeva päätöslauselma	42
Väliaikainen lakko- ja työsulkutilastoja koskeva päätöslauselma	59
Kansainvälisen ammattiluokitusstandardin uudistamista koskeva päätöslauselma	64

YLEISSOPIMUS,

joka koskee työtilastoja, 1985 (n:o 160)

Kansainvälisen työjärjestön yleiskokous, joka on aloittanut Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston koollekutsumana Genevessä 7 päivänä kesäkuuta 1985 71. istuntokautensa,

on päättänyt hyväksyä eräitä ehdotuksia koskien vuoden 1938 työpalkka- ja työaikatilastoja koskevan sopimuksen (n:o 63) muuttamista, joka on viidentenä kohtana istuntokauden esityslistalla, ja

katsoo, että nämä ehdotukset tulee laatia kansainvälisen yleissopimuksen muotoon,

hyväksyy tänä kahdentenäkahdeksentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänkymmentäkaksikymmentäviisi seuraavan yleissopimuksen, jonka nimenä on työtilastoja koskeva yleissopimus vuodelta 1985.

I. Yleiset määräykset

1 artikla

Jokainen tämän yleissopimuksen ratifioiva jäsen sitoutuu säännöllisesti kehittämään, laatimaan ja julkaisemaan työtä koskevia perustilastoja sekä vähitellen voimavarojensa mukaan laajentamaan niitä, niin että ne kattavat seuraavat ilmiöalueet:

a) ammatissa toimiva väestö, työllisyys ja, mikäli asianmukaista, työttömyys sekä, mikäli mahdollista, näkyvä vajaatyöllisyys;

b) ammatissa toimivan väestön rakenne ja jakauma yksityiskohtaista analysointia varten sekä vertailutietoina käytettäviksi;

c) keskimääräiset ansiot ja työajat (tehdyt työtunnit tai tunnit, joista on saatu korvaus) sekä, mikäli tarkoituksenmukaista, taulukkopalkat ja säännöllinen työaika;

d) palkkarakenne ja -jakauma;

e) työvoimakustannukset;

f) kuluttajahintaindeksit;

CONVENTION

(No. 160) Concerning Labour Statistics

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Seventy-first Session on 7 June 1985 and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the Convention concerning Statistics of Wages and Hours of Work, 1938 (No. 63), which is the fifth item on the agenda of the session, and

Considering that these proposals should take the form of an international Convention,

adopts this twenty-fifth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-five the following Convention, which may be cited as the Labour Statistics Convention, 1985:

I. General Provisions

Article 1

Each Member which ratifies this Convention undertakes that it will regularly collect, compile and publish basic labour statistics, which shall be progressively expanded in accordance with its resources to cover the following subjects:

(a) economically active population, employment, where relevant unemployment, and where possible visible underemployment;

(b) structure and distribution of the economically active population, for detailed analysis and to serve as benchmark data;

(c) average earnings and hours of work (hours actually worked or hours paid for) and, where appropriate, time rates of wages and normal hours of work;

(d) wage structure and distribution;

(e) labour cost;

(f) consumer price indices;

g) kotitalouksien menot tai, mikäli tarkoitukseenmukaista, perheiden menot sekä, mikäli mahdollista, kotitalouksien tulot tai, mikäli tarkoituksenmukaista, perheiden tulot;

h) työtapaturmat ja mahdollisuuksien mukaan ammattitaudit; sekä

i) työriidat.

2 artikla

Suunnitellessaan tai uudistaessaan tämän yleissopimuksen edellyttämien tilastojen keruu-, laa-
timis- ja julkaisemistyössä käytettäviä käsitteitä, määritelmiä ja menetelmiä jäsenten tulee ottaa huomioon uusimmat Kansainvälisen työjärjestön piirissä laaditut normit ja ohjeet.

3 artikla

Suunniteltaessa tai uudistettaessa tämän yleissopimuksen edellyttämien tilastojen keruu-, laa-
timis- ja julkaisemistyössä käytettäviä käsitteitä, määritelmiä ja menetelmiä tulee neuvotella edustavien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa, mikäli niitä on, jotta niiden tarpeet voidaan ottaa huomioon ja jotta yhteistyön aikaansaaminen voidaan varmistaa.

4 artikla

Tämä sopimus ei sisällä mitään, mikä velvoitaisi julkaisemaan tai tuomaan julki sellaisia tietoja, joiden seurauksena voisi tavalla tai toisella paljastua johonkin yksittäiseen tilastoyksikköön, kuten esimerkiksi henkilöön, kotitalouteen, toimipaikkaan tai yritykseen, liittyvää informaatiota.

5 artikla

Jokainen tämän yleissopimuksen ratifioiva jäsenvaltio sitoutuu toimittamaan Kansainväliselle työtoimistolle, niin pian kuin se on mahdollista, sopimuksen mukaisesti laaditut tilastot julkaisutina sekä niiden julkaisutiedot, erityisesti

a) kulloinkin sovelletun käyttöönsaattotavan mukaiset viitetiedot (paineruista julkaisuista nimi ja viitenumero sekä vastaavat tiedot muissa muodoissa käyttöön saatetuista tietoa-aineistoista); sekä

b) viimeiset ajankohdat tai -jaksot, joilta eri tilastotyyppisiä on saatavissa, sekä niiden julkaisu- tai julkistamisajankohdat.

(g) household expenditure or, where appropriate, family expenditure and, where possible, household income or, where appropriate, family income;

(h) occupational injuries and, as far as possible, occupational diseases; and

(i) industrial disputes.

Article 2

In designing or revising the concepts, definitions and methodology used in the collection, compilation and publication of the statistics required under this Convention, Members shall take into consideration the latest standards and guidelines established under the auspices of the International Labour Organisation.

Article 3

In designing or revising the concepts, definitions and methodology used in the collection, compilation and publication of the statistics required under this Convention, the representative organisations of employers and workers, where they exist, shall be consulted with a view to taking into account their needs and to ensuring their co-operation.

Article 4

Nothing in this Convention shall impose an obligation to publish or reveal data which could result in the disclosure in any way of information relating to an individual statistical unit, such as a person, a household, an establishment or an enterprise.

Article 5

Each Member which ratifies this Convention undertakes to communicate to the International Labour Office, as soon as practicable, the published statistics compiled in pursuance of the Convention and information concerning their publication, in particular

(a) the reference information appropriate to the means of dissemination used (titles and reference numbers in the case of printed publications and the equivalent descriptions in the case of data disseminated in other forms); and

(b) the most recent dates or periods for which the different types of statistics are available, and the dates of their publication or release.

6 artikla

Yksityiskohtaiset selosteet tämän yleissopimuksen mukaisia tilastoja kerättäessä ja laadittaessa käytetyistä lähteistä, käsitteistä, määritelmistä ja menetelmistä tulee

- a) laatia sekä saattaa ajan tasalle merkittävien muutosten yhteydessä;
- b) toimittaa mahdollisimman pian Kansainväliselle työtoimistolle sekä
- c) julkaista asianomaisen kansallisen viranomaisen toimesta.

II. Työtä koskevat perustilastot

7 artikla

Ammatissa toimivasta väestöstä, työllisyydestä ja, mikäli asianmukaista, työttömyydestä sekä, mikäli mahdollista, näkyvästä vajaatyöllisyydestä tulee laatia ajankohtaisia, koko maata edustavia tilastoja.

8 artikla

Ammatissa toimivan väestön rakenteesta ja jakaumasta tulee laatia koko maata edustavia tilastoja yksityiskohtaista analysointia varten sekä vertailutietoina käytettäviksi.

9 artikla

1. Keskimääräisistä ansioista ja työajoista (tehdyistä työtunneista tai tunneista, joista on saatu korvaus) tulee laatia ajankohtaisia, koko maata edustavia tilastoja, jotka kattavat kaikki keskeiset palkansaajaryhmät ja toimialat.

2. Mikäli tarkoituksenmukaista, taulukkopalkoista ja säännöllisestä työajasta tulee laatia koko maata edustavia tilastoja, jotka kattavat keskeisten toimialojen keskeiset ammatit tai ammattiryhmät.

10 artikla

Palkkarakenteesta ja jakaumasta tulee laatia keskeisten toimialojen palkansaajat kattavia tilastoja.

11 artikla

Työvoimakustannuksista tulee laatia keskeiset toimialat kattavia tilastoja. Mikäli mahdollista, näiden tilastojen tulee olla yhdenmukaisia vas-

Article 6

Detailed descriptions of the sources, concepts, definitions and methodology used in collecting and compiling statistics in pursuance of this Convention shall be;

- (a) produced and updated to reflect significant changes;
- (b) communicated to the International Labour Office as soon as practicable; and
- (c) published by the competent national body.

II. Basic Labour Statistics

Article 7

Current statistics of the economically active population, employment, where relevant, unemployment, and where possible visible under-employment, shall be compiled in such a way as to be representative of the country as a whole.

Article 8

Statistics of the structure and distribution of the economically active population shall be compiled in such a way as to be representative of the country as a whole, for detailed analysis and to serve as benchmark data.

Article 9

1. Current statistics of average earnings and hours of work (hours actually worked or hours paid for) shall be compiled covering all important categories of employees and all important branches of economic activity, and in such a way as to be representative of the country as a whole.

2. Where appropriate, statistics of time rates of wages and normal hours of work shall be compiled covering important occupations or groups of occupations in important branches of economic activity, and in such a way as to be representative of the country as a whole.

Article 10

Statistics of wage structure and distribution shall be compiled covering employees in important branches of economic activity.

Article 11

Statistics of labour cost shall be compiled covering important branches of economic activity. Where possible, these statistics shall be

taavien työllisyyttä ja työaikaa (tehtyjä työtunteja tai tunteja, joista on saatu korvaus,) kuvaavien tietojen kanssa.

12 artikla

Merkittävien väestöryhmien tai koko väestön kulutustottumuksia edustavien tavaroiden ja palvelusten hinnoissa eri aikoina esiintyvien muutosten mittaamiseksi tulee laskea kuluttajahintaindeksejä.

13 artikla

Kotitalouksien menoista tai, mikäli tarkoituksenmukaista, perheiden menoista ja, mikäli mahdollista, kotitalouksien tuloista tai, mikäli tarkoituksenmukaista, perheiden tuloista tulee laatia koko maata edustavia tilastoja, jotka kattavat kaikenlaiset ja -kokoiset yksityiset kotitaloudet tai perheet.

14 artikla

1. Työtapaturmista tulee laatia koko maata edustavia ja, mikäli mahdollista, kaikki toimialat kattavia tilastoja.

2. Ammattitaudeista tulee mahdollisuuksien mukaan laatia koko maata edustavia, kaikki toimialat kattavia tilastoja.

15 artikla

Työriidoista tulee laatia koko maata edustavia ja, mikäli mahdollista, kaikki toimialat kattavia tilastoja.

III. Velvoitteiden hyväksyminen

16 artikla

1. Jokaisen tämän yleissopimuksen ratifioivan jäsenvaltion tulee I osassa mainittujen yleisten velvoitteiden mukaisesti hyväksyä tämän yleissopimuksen velvoitteet yhden tai useamman II osan artiklan osalta.

2. Jokaisen jäsenen tulee ratifioinnissaan mainita, minkä II osan artiklan tai artiklojen osalta se hyväksyy yleissopimuksen velvoitteet.

3. Jokainen tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio voi myöhemmin ilmoittaa Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle hyväksyvänsä yleissopimuksen velvoitteet sellaisen II osan artik-

consistent with data on employment and hours of work (hours actually worked or hours paid for) of the same scope.

Article 12

Consumer price indices shall be computed in order to measure variations over time in the prices of items representative of the consumption patterns of significant population groups or of the total population.

Article 13

Statistics of household expenditure or, where appropriate, family expenditure and, where possible, household income or, where appropriate, family income shall be compiled covering all types and sizes of private households or families, and in such a way as to be representative of the country as a whole.

Article 14

1. Statistics of occupational injuries shall be compiled in such a way as to be representative of the country as a whole, covering, where possible, all branches of economic activity.

2. As far as possible, statistics of occupational diseases shall be compiled covering all branches of economic activity, and in such a way as to be representative of the country as a whole.

Article 15

Statistics of industrial disputes shall be compiled in such a way as to be representative of the country as a whole, covering, where possible, all branches of economic activity.

III. Acceptance of Obligations

Article 16

1. Each Member which ratifies this Convention shall, in pursuance of the general obligations referred to in Part I, accept the obligations of the Convention in respect of one or more of the Articles of Part II.

2. Each Member shall specify in its ratification the Article or Articles of Part II in respect of which it accepts the obligations of this Convention.

3. Each Member which has ratified this Convention may subsequently notify the Director-General of the International Labour Office that it accepts the obligations of the Convention

lan tai sellaisten II osan artiklojen osalta, joita ei ole mainittu jäsenen jo suorittaman ratifioinnin yhteydessä. Näiden ilmoitusten ratifiointi on voimassa niiden toimituspäivästä lukien.

4. Jokaisen tämän yleissopimuksen ratifioineen jäsenvaltion tulee Kansainvälisen työjärjestön peruskirjan 22 artiklan nojalla toimittamissaan yleissopimuksen soveltamista koskeissa selostuksissa ilmoittaa, mikä on jäsenvaltion lainsäädännön ja sen noudattaman käytännön suhde niissä II osan artikloissa mainittuihin ilmiöalueisiin, joiden osalta jäsenvaltio ei ole hyväksynyt yleissopimuksen velvoitteita, sekä missä määrin yleissopimusta sovelletaan tai sitä ehdotetaan sovellettavaksi tällaisiin ilmiöalueisiin.

17 artikla

1. Jäsenvaltio voi aluksi rajoittaa siinä II osan artiklassa tai niissä II osan artikloissa mainittujen tilastojen alaa, joiden osalta se on hyväksynyt tämän yleissopimuksen velvoitteet, siten että tilastot kuvaavat vain määrättyjä työntekijäryhmiä, elinkeinoaloja, toimialoja tai maantieteellisiä alueita.

2. Jokaisen jäsenvaltion joka tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti rajoittaa tilastojen alaa, tulee ensimmäisessä Kansainvälisen työjärjestön peruskirjan 22 artiklan nojalla toimittamassaan sopimuksen soveltamista koskevassa selostuksessa mainita, mitä II osan artiklaa tai artikloja rajoitus koskee, millainen rajoitus on luonteeltaan ja mitkä ovat sen syyt, sekä myöhemmissä selostuksissa ilmoittaa, missä määrin tilastojen alaa on ollut mahdollista ulottaa tai sitä on esitetty ulotettavaksi muihin työntekijäryhmiin, taloussektoreihin, toimialoihin tai maantieteellisiin alueisiin.

3. Neuvoteltuaan asianomaisten edustavien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa jäsen voi myöhemmin aina yleissopimuksen voimaantulovuospäivää seuraavan kuukauden aikana ilmoittaa Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle ottavansa käyttöön uusia rajoituksia, jotka liittyvät jossakin sellaisessa II osan artiklassa tai joissakin sellaisissa II osan artikloissa mainittujen tilastojen tekniseen alaan, joiden osalta jäsen on hyväksynyt yleissopimuksen velvoitteet. Tällaiset ilmoitukset tulevat voimaan vuoden kuluttua niiden rekisteröimisestä. Jokaisen tällaisia rajoituksia käyttöön ottavan jäsenvaltion tulee Kansainvälisen työjärjestön peruskirjan 22 artiklan nojalla toimittamissaan yleissopimuksen sovelta-

in respect of one or more of the Articles of Part II which were not already specified in its ratification. These notifications shall have the force of ratification as from the date of their communication.

4. Each Member which has ratified this Convention shall state, in its reports on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, the position of its law and practice on the subjects covered by the Articles of Part II in respect of which it has not accepted the obligations of the Convention and the extent to which effect is given or is proposed to be given to the Convention in respect of such subjects.

Article 17

1. A Member may limit initially the scope of the statistics referred to in the Article or Articles of Part II in respect of which it has accepted the obligations of this Convention to specified categories of workers, sectors of the economy, branches of economic activity or geographical areas.

2. Each Member which limits the scope of the statistics in pursuance of paragraph 1 of this Article shall indicate in its first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, the Article or Articles of Part II to which the limitation applies, stating the nature of and reasons for such limitation, and shall state in subsequent reports the extent to which it has been possible or it is proposed to extend the scope to other categories of workers, sectors of the economy, branches of economic activity or geographical areas.

3. After consulting the representative organisations of employers and workers concerned, a Member may, by a declaration communicated to the Director-General of the International Labour Office in the month following each anniversary of the coming into force of the Convention, introduce subsequent limitations on the technical scope of the statistics covered by the Article or Articles of Part II in respect of which it has accepted the obligations of the Convention. Such declarations shall take effect one year after the date on which they are registered. Each Member which introduces such limitations shall provide in its reports on the application of the Convention submitted under article 22 of the

mista koskevista selostuksissa antaa tämän artiklan 2 kohdassa mainitut tiedot.

18 artikla

Tällä yleissopimuksella muutetaan työpalkkaja työaikatilastoja koskeva sopimus vuodelta 1938.

IV. Loppumääräykset

19 artikla

Tämän yleissopimuksen virallisista ratifioinneista on rekisteröintiä varten lähetettävä ilmoitus Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle.

20 artikla

1. Tämä yleissopimus sitoo vain niitä Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioita, joiden ratifiointit pääjohtaja on rekisteröinyt.

2. Yleissopimus tulee voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääjohtaja on rekisteröinyt kahden jäsenvaltion ratifioinnit.

3. Sen jälkeen tämä yleissopimus tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta 12 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona sen ratifiointi on rekisteröity.

21 artikla

1. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio voi kymmenen vuoden kuluttua siitä päivästä, jona sopimus ensiksi tuli voimaan, sanoa sen irti kirjelmällä, joka lähetetään Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröitäväksi. Irtisanominen tulee voimaan vasta vuoden kuluttua sen rekisteröimisestä.

2. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio, joka ei vuoden kuluessa edellisessä momentissa mainitun kymmenen vuoden määräajan päättymisestä käytä artiklassa määrättyä irtisanomisoikeutta, on sidottu sopimukseen uudeksi kymmenvuotiskaudeksi ja voi sen jälkeen sanoa irti sopimuksen kunkin kymmenvuotiskauden päättyttyä tässä artiklassa määrätyn ehdoin.

3. Kun viisi vuotta on kulunut tämän yleissopimuksen voimaantulosta, yleissopimuksen rati-

Constitution of the International Labour Organisation the particulars referred to in paragraph 2 of this Article.

Article 18

This Convention revises the Convention concerning Statistics of Wages and Hours of Work, 1938.

IV. Final Provisions

Article 19

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 20

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 21

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it, after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

3. After consulting the representative organisations of employers and workers concerned,

fioinut jäsen voi asianomaisten edustavien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa neuvoteltuaan ilmoittaa Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle peruuttavansa yleissopimuksen velvoitteita koskevan hyväksymisensä yhden tai useamman II osan artiklan osalta, edellyttäen että jäsenvaltio edelleenkin hyväksyy velvoitteet ainakin yhden II osan artiklan osalta. Peruutus tulee voimaan vasta vuoden kuluttua sen rekisteröimisestä.

4. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio, joka ei tämän artiklan 3 kohdassa mainittua viisivuotiskautta seuraavana vuotena ole käyttänyt kyseisessä kohdassa tarkoitettua peruutusoi-keutta, sitoutuu noudattamaan niitä II osan artikloja, joiden osalta se on hyväksynyt yleissopimuksen velvoitteet uudeksi viisivuotiskaudeksi, ja voi sen jälkeen peruuttaa näitä velvoitteita koskevan hyväksymisensä aina viisivuotiskauden päättyttyä tämän artiklan määräysten mukaisin chdoin.

22 artikla

1. Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Kansainvälisen työjärjestön kaikille jäsenvaltioille tieto kaikista järjestön jäsenvaltioiden hänelle ilmoittamista ratifioinneista ja irtisanomisista.

2. Ilmoittaessaan järjestön jäsenvaltioille toisen hänelle ilmoitetun ratifioinnin rekisteröimisestä pääjohtajan tulee kiinnittää järjestön jäsenvaltioiden huomio yleissopimuksen voimaantulopäivään.

23 artikla

Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava kaikista edellisten artiklojen mukaisesti rekisteröimistään ratifioinneista ja irtisanomisista Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille täydelliset tiedot Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaista rekisteröintiä varten.

24 artikla

Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston on, milloin se katsoo tarpeelliseksi, annettava yleiselle konferenssille tämän yleissopimuksen so-

a Member which has ratified this Convention may, after the expiration of five years from the date on which the Convention first comes into force, by a declaration communicated to the Director-General of the International Labour Office, withdraw its acceptance of the obligations of the Convention in respect of one or more of the Articles of Part II, provided that it maintains its acceptance of these obligations in respect of at least one of these Articles. Such withdrawal shall not take effect until one year after the date on which it was registered.

4. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of five years mentioned in paragraph 3 of this Article, exercise the right of withdrawal provided for in that paragraph, shall be bound by the Articles of Part II in respect of which it has accepted the obligations of the Convention for another period of five years and, thereafter, may withdraw its acceptance of these obligations at the expiration of each period of five years under the terms provided for in this Article.

Article 22

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 23

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 24

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a

veltamista koskeva selostus sekä tutkittava, onko aihetta ottaa konferenssin työjärjestykseen kysymys sopimuksen täydellisestä tai osittaisesta muuttamisesta.

25 artikla

1. Mikäli konferenssi hyväksyy uuden yleissopimuksen, joka kokonaan tai osittain muuttaa tämän yleissopimuksen, eikä uusi yleissopimus määrää toisin, niin

a) kun jäsenvaltio ratifioi uuden muu-
tetun yleissopimuksen, aiheutuu tästä välittömästi *ipso jure* tämän yleissopimuksen irtisanominen 21 artiklan määräyksistä riippumatta uuden muu-
tetun yleissopimuksen tullessa voimaan;

b) uuden muu-
tetun yleissopimuksen tultua voimaan eivät jäsenvaltiot enää voi ratifioida tätä yleissopimusta.

2. Tämä yleissopimus jää kuitenkin voimaan nykyisen muotoisena ja sisältöisenä niiden jäsen-
valtioiden osalta, jotka ovat sen ratifioineet, mutta eivät ole ratifioineet muutettua yleissopi-
musta.

26 artikla

Tämän yleissopimuksen englannin- ja ranskan-
kieliset tekstit ovat kumpikin yhtä todistusvoi-
maisat.

report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 25

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides;

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate, denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 21 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 26

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

SUOSITUS

joka koskee työtilastoja, 1985 (n:o 170)

Kansainvälisen työjärjestön yleiskokous, joka on aloittanut Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston koollekutsumana Genevessä 7 päivänä kesäkuuta 1985 71. istuntokautensa ja

joka toteaa luotettavien työtilastojen olevan tarpeen sekä kehittyneissä maissa että kehitysmaissa, erityisesti sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen suunnittelun ja seurannan sekä työnantajien ja työntekijöiden välisten suhteiden hoidon kannalta,

on päättänyt hyväksyä eräitä ehdotuksia koskien vuoden 1938 työpalkka- ja työaika-tilastoja koskevan sopimuksen muuttamista, joka on viidentenä kohtana istunnon esityslistalla, ja

on päättänyt, että nämä ehdotukset laaditaan vuoden 1985 työtilastoja koskevaa yleissopimusta täydentävän suosituksen muotoon,

hyväksyy tänä kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentäviisi seuraavan suosituksen, jonka nimenä on työtilastoja koskeva suositus vuodelta 1985.

I. Työtä koskevat perustilastot

Ammatissa toimivaa väestöä, työllisyyttä, työttömyyttä ja vajaatyöllisyyttä kuvaavat tilastot

1. (1) Ammatissa toimivasta väestöstä, työllisyydestä ja, mikäli asianmukaista, työttömyydestä sekä, mikäli mahdollista, näkyvästä vajaatyöllisyydestä tulisi laatia ajankohtaisia tilastoja ainakin kerran vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella sukupuolen ja, mikäli mahdollista, ikäryhmän ja toimialan mukaan.

RECOMMENDATION

(No. 170) Concerning Labour Statistics

The General Conference of the International Labour Organisation

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Seventy-first Session on 7 June 1985 and

Recognising the need for reliable labour statistics both in developed and in developing countries, particularly for the purposes of planning and monitoring social and economic progress, as well as for industrial relations,

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the Convention concerning Statistics of Wages and Hours of Work, 1938 (No. 63), which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Labour Statistics Convention, 1985,

adopts this twenty-fifth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-five the following Recommendation, which may be cited as the Labour Statistics Recommendation, 1985:

I. Basic Labour Statistics

Statistics of the Economically Active Population, Employment, Unemployment and Underemployment

1. (1) Current statistics of the economically active population, employment, where relevant unemployment, and where possible visible underemployment should be compiled at least once a year.

(2) These statistics should be classified according to sex and, where possible, age group and branch of economic activity.

2. (1) Yksityiskohtaisen analysoinnin pitkän aikavälin tarpeiden tyydyttämiseksi ja vertailutaroituksiin käytettäväksi tulisi ammatissa toimivan väestön rakenteesta ja jakaumasta laatia tilastoja ainakin kerran kymmenessä vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella ainakin sukupuolen, ikäryhmän, ammattiryhmän tai -pätevyyden, toimialan, maantieteellisen alueen ja ammattiaseman (esimerkiksi työnantaja, yksityis-yrittäjä, palkansaaja, avustava perheenjäsen, tuotanto-osuuskunnan jäsen) mukaan.

Palkka- ja työaika-tilastot

3. (1) Keskimääräisistä ansioista ja työajoista (tehdyistä työtunneista tai tunneista, joista on saatu korvaus) tulisi laatia ajankohtaisia tilastoja ainakin kerran vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella ainakin toimialan ja sukupuolen mukaan ja, mikäli asianmukaista, toimipaikan koon ja maantieteellisen alueen mukaan sekä, mikäli mahdollista, ikäryhmän ja ammattiryhmän tai -pätevyyden mukaan.

4. (1) Mikäli tarkoituksenmukaista, taulukko-palkoista ja säännöllisestä työajasta tulisi laatia ajankohtaisia tilastoja ainakin kerran vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella ainakin toimialan mukaan sekä, mikäli asianmukaista, sukupuolen, ikäryhmän, ammatin tai ammattiryhmän tai -pätevyyden, toimipaikan koon ja maantieteellisen alueen mukaan.

5. (1) Yksityiskohtaisen analysoinnin pitkän aikavälin tarpeiden tyydyttämiseksi ja vertailutaroituksiin käytettäväksi tulisi palkkarakenteesta ja -jakaumasta laatia tilastoja säännöllisin väliajoin, mikäli mahdollista, kerran viidessä vuodessa.

(2) Näiden tilastojen tulisi sisältää

a) tietoja ansioista ja työajoista (tehdyistä työtunneista tai tunneista, joista on saatu korvaus) luokiteltuina ainakin sukupuolen, ikäryhmän, ammatin taikka ammattiryhmän tai -pätevyyden, toimialan, toimipaikan koon ja maantieteellisen alueen mukaan;

b) yksityiskohtaisia tietoja ansioiden koostumuksesta (esimerkiksi varsinaisesta palkkauksesta, ylityökorvauksista, muun kuin tehdyn työajan palkkauksesta sekä bonuksista ja muista lisistä) sekä työajan koostumuksesta (tehdyistä työtunneista tai tunneista, joista on saatu korvaus); ja

2. (1) With a view to meeting long-term needs for detailed analysis and for benchmark purposes, statistics of the structure and distribution of the economically active population should be compiled at least once every ten years.

(2) These statistics should be classified at least according to sex, age group, occupational group or level of qualifications, branch of economic activity, geographical area and status in employment (such as employer, own-account worker, employee, unpaid family worker, member of producers' co-operative).

Statistics of Wages and Hours of Work

3. (1) Current statistics of average earnings and hours of work (hours actually worked or hours paid for) should be compiled at least once a year.

(2) These statistics should be classified at least according to branch of economic activity and sex, where relevant according to size of establishment and geographical area and, where possible, age group and occupational group or level of qualifications.

4. (1) Where appropriate, current statistics of time rates of wages and normal hours of work should be compiled at least once a year.

(2) These statistics should be classified at least according to branch of economic activity and, where relevant, according to sex, age group, occupation or occupational group or level of qualifications, size of establishment and geographical area.

5. (1) With a view to meeting long-term needs for detailed analysis and for benchmark purposes, statistics of wage structure and distribution should be compiled at regular intervals, if possible once every five years.

(2) These statistics should provide

(a) data on earnings and hours of work (hours actually worked or hours paid for) classified at least according to sex, age group, occupation or occupational group or level of qualifications, branch of economic activity, size of establishment and geographical area;

(b) detailed data on the composition of earnings (such as basic pay, premium pay for overtime, remuneration for time not worked and bonuses and gratuities) and of hours of work (hours actually worked or hours paid for); and

c) tietoja ansiotason ja työajan (tehtyjen työtuntien tai tuntien, joista on saatu korvaus,) mukaisesta palkansaajajakaumasta luokiteltuina keskeisten palkansaajia kuvaavien ominaisuuksien, kuten sukupuolen ja ikäryhmän mukaan.

6. (1) Pitkän aikavälin tarpeiden tyydyttämiseksi tulisi työvoimakustannuksista laatia tilastoja ainakin kerran viidessä vuodessa.

(2) Näiden tilastojen tulisi sisältää toimialoitain luokiteltuja tietoja työvoimakustannusten tasosta ja koostumuksesta.

Kuluttajahintaindeksit

7. (1) Yleinen kuluttajahintaindeksi, joka kattaa kaikki kulutuseräryhmät, tulisi laskea ja julkaista merkittävien väestöryhmien tai koko väestön osalta.

(2) Erillisiä kuluttajahintaindeksijä tulisi julkaista keskeisistä kulutuseräryhmistä, kuten ravinnosta, juomista ja tupakasta, vaatetuksesta ja jalkineista, asunnosta, lämmöstä ja valosta sekä muista merkittävistä ryhmistä.

8. Kuluttajahintaindeksijä tulisi laskea ja julkaista kerran kuukaudessa, mikäli mahdollista, mutta joka tapauksessa ainakin kerran kolmessa kuukaudessa.

9. Kuluttajahintaindeksijä laskettaessa käytettävät painot tulisi tarkistaa ainakin kerran kymmenessä vuodessa ja muuttaa ne kulutustottumuksissa ilmeneviä merkittäviä muutoksia vastaviksi.

10. Kuluttajahintaindeksijä laskettaessa käytettävien hintojen tulisi edustaa asianomaisten väestöryhmien ostotottumuksia (esimerkiksi myymälöiden sekä artikkelien luonteen ja laadun osalta).

Kotitalouksien menoja ja kotitalouksien tuloja kuvaavat tilastot

11. (1) Kotitalouksien menoista tai, mikäli tarkoituksenmukaista, perheiden menoista ja, mikäli mahdollista, kotitalouksien tuloista tai, mikäli tarkoituksenmukaista, perheiden tuloista, tulisi laatia tilastoja ainakin kerran kymmenessä vuodessa.

(2) Näiden tilastojen tulisi sisältää kotitalouksista tai, tapauksesta riippuen, perheistä muun muassa

a) yksityiskohtaiset tiedot menoista;

b) mikäli mahdollista, yksityiskohtaiset tulotason ja -lähteen mukaan luokitellut tiedot tuloista;

(c) data on the distribution of employees according to levels of earnings and hours of work (hours actually worked or hours paid for), classified according to important characteristics of employees, such as sex and age group.

6. (1) With a view to meeting long-term needs, statistics of labour cost should be compiled at least once every five years.

(2) These statistics should provide data on the level and composition of labour cost, classified according to branch of economic activity.

Consumer Price Indices

7. (1) A general consumer price index should be computed and published for significant population groups or for the total population, covering all groups of consumption items.

(2) Consumer price indices should be published separately for important groups of consumption items, such as food, drink and tobacco; clothing and footwear; housing; fuel and lighting, and other significant categories.

8. The consumer price indices should be computed and published, if possible once a month, but at least once every three months.

9. The weights used to compute the consumer price indices should be reviewed at least once every ten years, and adjusted when significant changes in the consumption patterns are revealed.

10. The prices used to compute the consumer price indices should be representative of the respective purchasing habits (for example, regarding outlets and the nature and quality of articles) of the population groups concerned.

Statistics of Household Expenditure and Household Income

11. (1) Statistics of household expenditure or, where appropriate, family expenditure and, where possible, household income or, where appropriate, family income, should be compiled at least once every ten years.

(2) These statistics should provide, inter alia, in respect of households or families as the case may be

(a) detailed data on expenditure;

(b) where possible, detailed data on income according to level and source of income;

c) yksityiskohtaiset tiedot koostumuksesta luokiteltuina jäsenten sukupuolen, ikäryhmän ja muiden merkittävien ominaisuuksien mukaan; sekä

d) tietoja menoista ja, mikäli mahdollista, tuloista luokiteltuina niiden suuruuden ja lajin, menoluokan ja, mikäli mahdollista, tuloluokan mukaan.

(c) detailed data on their composition, according to sex, age group and other significant characteristics of their members; and

(d) data on expenditure and, where possible, income, classified according to their size and type, expenditure class and, where possible, income class.

Työtaturma- ja ammattitautitilastot

12. (1) Työtaturmista tulisi laatia tilastoja ainakin kerran vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella ainakin toimialan mukaan sekä, sikäli kuin on mahdollista, merkittävien toimipaikkoja ja palkansaajia kuvaavien ominaisuuksien mukaan (esimerkiksi sukupuoli, ikäryhmä ja ammatti tai ammattiryhmä tai -pätevyys).

13. (1) Ammattitaudeista tulisi mahdollisuuksien mukaan laatia tilastoja ainakin kerran vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella ainakin toimialan mukaan sekä, sikäli kuin on mahdollista, merkittävien toimipaikkoja ja palkansaajia kuvaavien ominaisuuksien mukaan (esimerkiksi sukupuoli, ikäryhmä ja ammatti taikka ammattiryhmä tai -pätevyys).

Työriitatilastot

14. (1) Työriidoista tulisi laatia tilastoja ainakin kerran vuodessa.

(2) Nämä tilastot tulisi luokitella ainakin toimialan mukaan.

Tuottavuutta kuvaavat tilastot

15. Keskeiset toimialat kattavia, tuottavuutta kuvaavia tilastoja tulisi kehittää ja laatia jatkuvasti.

II. Tilastolliset perusedellytykset

16. Jäsenvaltioiden tulisi tämän suosituksen I osan mukaisten työtilastojen keruuta ja laatimista varten kehittää jatkuvasti asianmukaisia kansallisia tilastollisia perusedellytyksiä. Tärkeimpiin tällaisiin perusedellytyksiin tulisi kuulua

Statistics of Occupational Injuries and Occupational Diseases

12. (1) Statistics of occupational injuries should be compiled at least once a year.

(2) These statistics should be classified at least according to branch of economic activity and, as far as possible, according to significant characteristics of employees (such as sex, age group and occupation or occupational group or level of qualifications) and of establishments.

13. (1) As far as possible, statistics of occupational diseases should be compiled at least once a year.

(2) These statistics should be classified at least according to branch of economic activity and, as far as possible, according to significant characteristics of employees (such as sex, age group and occupation or occupational group or level of qualifications) and of establishments.

Statistics of Industrial Disputes

14. (1) Statistics of industrial disputes should be compiled at least once a year.

(2) These statistics should be classified at least according to branch of economic activity.

Statistics of Productivity

15. Statistics of productivity should be progressively developed and compiled covering important branches of economic activity.

II. Statistical Infrastructure

16. For the purposes of collecting and compiling the labour statistics in pursuance of Part I of this Recommendation, Members should progressively develop the appropriate national statistical infrastructure. The major elements of such an infrastructure should include

a) laaja, ajan tasalla oleva toimipaikka- tai yritysrekisteri kyselytutkimus- tai laskentatarkoituksia varten; tällaisen rekisterin tulisi olla niin yksityiskohtainen, että toimipaikka- tai yrityso- tokset voidaan poimia siitä;

b) yhtenäinen järjestelmä toimipaikka- tai yri- tuskyselytutkimusten tai -laskentojen suorittami- seksi;

c) valmius suorittaa jatkuva, yhtenäinen sarja valtakunnallisia kotitalous- tai henkilökyselytut- kimuksia sekä

d) mahdollisuus käyttää tilastotarkoituksiin (esimerkiksi työnvälitysviranomaisten, sosiaalitur- vaviranomaisten tai työtarkastusviranomaisten) hallinnollisia tietoaaineistoja siten, että tietojen salassa pysyminen on asianmukaisesti turvattu.

17. Jäsenvaltioiden tulisi laatia asianmukaisia kansallisia luokitusnormeja sekä rohkaista kaikkia asianomaisia elimiä mahdollisuuksien mukaan noudattamaan näitä luokituksia ja huolehtia noudattamisen koordinoimisesta.

18. Jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin eri lähteistä ja eri elinten toimes- ta tämän suosituksen mukaisesti laadittujen tilas- tojen yhdenmukaistamiseksi.

19. (1) Suunnitellessaan tai uudistaessaan tä- män suosituksen määräysten mukaisten tilastojen keruu-, laatu- ja julkaisemistyössä käytettäviä käsitteitä, määritelmiä ja menetelmiä jäsenvalti- oiden tulisi ottaa huomioon Kansainvälisen työ- järjestön piirissä laaditut työtilastoja koskevat kansainväliset suositukset sekä muiden asian- omaisten kansainvälisten järjestöjen vastaavat suositukset.

(2) Jäsenvaltioiden tulisi tarkistaa ja tarvittaessa uudistaa tai saattaa ajan tasalle työtilastoja tämän suosituksen mukaisesti laadittaessa käytetyt käsit- teet, määritelmät ja luokitukset, kun asiaankuu- luvia kansainvälisiä normeja ja ohjeita uudiste- taan tai kun laaditaan uusia normeja ja ohjeita.

20. Jäsenvaltiot voivat pyytää Kansainvälisen työtoimiston apua suunnitellessaan tai uudistaes- saan vuoden 1985 työtilastoja koskevan yleissopi- muksen ja tämän suosituksen määräysten mu- kaisten tilastojen keruu-, laatu- ja julkaisemis- työssä käytettäviä käsitteitä, määritelmiä ja me- netelmiä.

comprehensive and up-to-date register of estab- lishments or enterprises for the purposes of surveys or censuses; such a register should be sufficiently detailed to permit the selection of samples of establishments or enterprises;

(b) a co-ordinated system for the implementa- tion of surveys or censuses of establishments or enterprises;

(c) a capability for the implementation of a continuous and co-ordinated series of national surveys of households or individuals; and

(d) access for statistical purposes, with appro- priate safeguards for their confidential use, to administrative records (such as those of employ- ment services, social security bodies, labour inspection services).

17. Members should establish appropriate na- tional standard classifications, and should encour- age and co-ordinate the observance as far as possible of these classifications by all bodies concerned.

18. Members should take the necessary steps to harmonise the statistics compiled in pursuance of this Recommendation from different sources and by different bodies.

19. (1) In designing or revising the concepts, definitions and methodology used in the collec- tion, compilation and publication of the statistics provided for in this Recommendation, Members should take into consideration the international recommendations on labour statistics established under the auspices of the International Labour Organisation, and relevant recommendations of other competent international organisations.

(2) Members should review and, if appro- priate, revise or update the concepts, definitions and classifications used in compiling labour statistics in pursuance of this Recommendation when the relevant international standards and guide-lines are revised, or when new ones are established.

20. In designing or revising the concepts, definitions and methodology used in the collec- tion, compilation and publication of the statistics provided for in the Labour Statistics Convention, 1985, and in this Recommendation, Members might seek assistance from the International Labour Office.

Kolmastoista kansainvälinen työtilastokonferenssi
Päätöslauselma I:

Taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön,
työllisyyden, työttömyyden ja vajaatyöllisyyden
tilastointia koskeva päätöslauselma

Kolmastoista Kansainvälinen Työtilastokonferenssi,

kokoonnuttuaan Genevessä ILO:n hallintoneuvoston kutsusta
18.-29. lokakuuta 1982,

otettuaan huomioon voimassaolevat työvoima-, työllisyys- ja
työttömyystilastoja koskevat kansainväliset standardit, jot-
ka sisältyvät Kahdeksannen Konferenssin (1954) Päätöslausel-
maan I sekä vajaatyöllisyyden ja työvoiman vajaakäytön
mittaamista ja analysointia koskevat standardit, jotka
sisältyvät Yhdenentoista Konferenssin (1966) Päätöslausel-
maan III,

havaittuaan tarpeelliseksi uudistaa ja laajentaa olemassa
olevia standardeja parantaakseen niiden käyttökelpoisuutta
teknisenä ohjeena kaikille maille ja erityisesti niille,
joiden tilastot ovat vasta kehitymässä, ja havaittuaan
sellaisten standardien käyttökelpoisuuden tilastojen
kansainvälisen vertailtavuuden parantamiseksi,

hyväksyy tänään 29. päivänä lokakuuta 1982 seuraavan päätös-
lauselman, joka korvaa Kahdeksannen Konferenssin Päätöslau-
selman I sekä pykälät 4-9 ja 13 Yhdenentoista Konferenssin
Päätöslauselmasta III:

Tarkoitus ja sovellutusalue

1. Jokaisen maan tulee pyrkiä kehittämään kattava väestön taloudellista toimintaa kuvaava tilastojärjestelmä tarjotakseen riittävän tilastopohjan eri käyttäjille erityiset kansalliset tarpeet ja olosuhteet huomioonottaen. Järjestelmän tulisi erityisesti huolehtia tarpeesta mitata käytettävissä olevaa ja käyttämättä jäävää työaika ja inhimillisiä voimavaroja, jotta kukin maa voisi suorittaa kokonaistaloudellista tarkastelua ja suunnitella inhimillisten voimavarojen kehittämistä, sekä mitata työllisyyden, tulojen ja muiden sosiaalisten ja taloudellisten ominaisuuksien välisiä suhteita, muotoilla ja seurata työllisyyspolitiikkaa ja työllistämishjelmia sekä suunnitella tulojen luomiseen ja ylläpitämiseen, ammatilliseen koulutukseen ja muihin sellaisiin tähtääviä ohjelmia.

2. Täyttääkseen edellä esitetyt tavoitteet taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä koskevan tilasto-ohjelman tulisi periaatteessa kattaa kaikki taloudellisen toiminnan alat, kaikki talouden sektorit ja kaikki ammattiasemaryhmät (palkansaajat, yrittäjät, jne.) ja se tulisi kehittää mahdollisimman täydellisesti yhteneväiseksi muiden taloutta ja yhteiskuntaa koskevien tilastojen kanssa. Ohjelman tulisi vastata sekä lyhyen että pitkän ajan tarpeita, ts. tilastoja tulee kerätä ajankohtaisiin tarpeisiin usein ja toistuvasti sekä pitemmin aikaväleihin syvällisempää rakenneanalyysia varten ja tietojen tarkistamisperusteeksi:

(a) jatkuvan tilaston tulisi sisältää tilastot parhaillaan taloudelliseen toimintaan osallistuvasta väestöstä ja sen eri osaryhmistä sillä tavoin, että kehitystrendejä ja kausivaihtelua voidaan riittävästi seurata. Vähimmäisvaatimuksena maiden tulisi kerätä ja laatia tietoja ko. ajankohtana taloudelliseen toimintaan osallistuvasta väestöstä vähintään kahdesti vuodessa ja mikäli mahdollista ja tarkoituksenmu-

kaista ajankohtina, joihin maatalouden huippu- ja pohjakaudet sattuvat;

(b) harvemmin tehtävien tilastojen, jotka voivat olla laskentoja tai kyselyitä tulisi sisältää: (i) kattavat tiedot taloudelliseen toimintaan osallistuvasta väestöstä; (ii) syvälliset tilastot taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön toiminnasta vuoden aikana sekä työllisyyden, tulojen ja muiden sosiaalisten ja taloudellisten ominaisuuksien suhteista; ja (iii) tietoja muista erityisaiheista (esim. lapsista ja nuorista, naisista, kotitalouksista) pitkän ajan tai jatkuvan tarpeen mukaan.

3. Tiedot taloudelliseen toimintaan osallistuvasta väestöstä voidaan yleensä kerätä kattavina ja muihin tietoihin yhdistettävänä kotitalouksille tai henkilöille suunnatuilla väestölaskennoilla tai otantakyselyillä. Toimipaikkakyselyt ja hallinnolliset aineistot voivat joissakin tapauksissa tarjota täsmällisempiä, ajankohtaisempia ja yksityiskohtaisempia tietolähteitä joistakin taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön ominaisuuksista. Eri tietolähteet tulisi nähdä toisiaan täydentävinä ja, jos tarpeen, niitä tulisi voida käyttää yhtenäisenä tilastokokonaisuutena. Taloudelliseen toimintaan osallistuvaan väestöön kohdistuvia laskentoja, kotitalous- tai henkilökyselyitä tai muita aineistojen hankkimiskeinoja suunniteltaessa, tulisi pyrkiä käyttämään kansainvälisiä standardeja niin paljon kuin mahdollista.

4. Jos kansalliset käsitteet ja määritelmät eivät vastaa tarkoin kansainvälisiä standardeja, tulisi maiden välisten tilastojen vertailtavuuden edistämiseksi selostaa erot ja lisäksi tärkeimmät summatiedot tulisi laskea, mikäli mahdollista, sekä kansallisten että kansainvälisten standardien pohjalta. Vaihtoehtoisesti tulisi tarpeelliset osaryhmät tunnistaa ja ilmoittaa erikseen, jotta kansalliset standardit voitaisiin muuntaa kansainvälisiksi standardeiksi.

Käsitteet ja määritelmät

Taloudelliseen toimintaan osallistuva väestö

5. "Taloudelliseen toimintaan osallistuvaan väestöön" luetaan sukupuolesta riippumatta kaikki henkilöt, jotka muodostavat työvoimatarjonnan tietyn määritellyn viiteajanjakson kuluessa taloudellisten tavaroiden ja palvelusten tuottamiseen, siten kuin se on määriteltä Yhdistyneiden Kansakuntien kansantalouden tilinpitojärjestelmissä. Näiden järjestelmien mukaan taloudellisten tavaroiden ja palvelusten tuotanto kattaa kaiken alkutuotteiden tuottamisen ja käsittelyn markkinoita, vaihtokauppaa tai omaa kulutusta varten, kaikkien muiden tavaroiden ja palvelusten tuottamisen markkinoita varten ja milloin kotitaloudet tuottavat näitä tavaroita tai palveluksia markkinoita varten, myös kaiken vastaavan tuotannon omaa kulutusta varten.

6. Kaksi taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön käyttökelpoista mittaa ovat "tavallisesti aktiivinen väestö" (ammattissa toimiva väestö) mitattuna pitkältä viiteajanjaksolta (esim. vuosi) ja "parhaillaan aktiivinen väestö", tai toisin sanoen, "työvoima" mitattuna lyhyeltä viiteajanjaksolta kuten yhdeltä viikolta tai päivältä.

Ammattissa toimiva väestö (tavallisesti osallistuva väestö)

7. (1) "Ammattissa toimivaan väestöön" luetaan kaikki tietyn ikärajan ylittäneet henkilöt, joiden päätoiminta laskettuna viikkojen tai päivien lukumääränä tietyn pitkän ajan kuluessa (kuten 12 edeltävän kuukauden aikana tai edeltävänä kalenterivuotena) oli "työllinen" tai "työtön", kuten pykälissä 9 ja 10 määritellään.

(2) Jos tätä käsitettä pidetään käyttökelpoisena ja toteutettavissa olevana, voidaan ammatissa toimiva väestö jakaa työllisiin ja työttömiin päätoiminnan mukaan.

Työvoima (parhaillaan osallistuva väestö)

8. "Työvoimaan" tai "parhaillaan osallistuvaan väestöön" luetaan kaikki henkilöt, jotka täyttävät työlliseksi tai työttömäksi lukemisen edellytykset pykälien 9 ja 10 perusteella.

Työllisyys

9. (1) "Työlliseksi" luetaan kaikki tietyn ikärajan ylittäneet henkilöt, jotka määrätyn lyhyen ajanjakson aikana, joko yhden viikon tai yhden päivän, kuuluivat johonkin seuraavista ryhmistä:

(a) "palkattu työ":

(a1) "työssä": henkilöt, jotka viiteajanjaksona tekivät jonkin verran työtä rahapalkkaa tai luontaisetta vastaan;

(a2) "on työpaikka, mutta ei työssä": henkilöt, jotka ovat jo olleet nykyisessä työssään, mutta olivat tilapäisesti poissa työstä viiteajanjaksona ja joilla oli voimassa muodollinen työsuhde. Tämä muodollinen työsuhde tulee määrittellä kansallisten olosuhteiden valossa seuraavista kriteereistä yhden tai useamman perusteella:

(i) palkanmaksun jatkuminen

(ii) vakuutus työhönpaluusta keskeytyksen jälkeen tai sopimus paluupäivästä;

(iii) tietyn aikaa kestänyt työstä poissaolo, joka voi olla, mikäli soveltuvaa, sellainen jakso, josta

työntekijä saa korvausavustusta, ilman että hänen tulisi ottaa vastaan muuta työtä.

(b) "itsensä työllistänyt":

(b1) "työssä": henkilöt, jotka tekivät viiteajanjaksona jonkin verran työtä voittoa saadakseen tai perheen elatukseksi rahaa tai luontaisetta vastaan;

(b2) "on yritys, mutta ei työssä": henkilöt, joilla on joko oma liikeyritys, maatila tai palveluyritys, mutta olivat viiteajanjaksona jostain syystä tilapäisesti poissa sieltä.

(2) Käytännön sovellutuksissa "jonkin verran työtä" voidaan tulkita vähintään yhden tunnin kestäneeksi työksi.

(3) Henkilöt, jotka ovat tilapäisesti työstä poissa sairauden tai tapaturman, vapaapäivän tai loman, lakon tai työsulun, opiskelun tai työharjoittelun, äitiys- tai vanhempainloman, tuotannon supistamisen sekä huonosta säästä, mekaanisesta tai sähköisestä viasta tai raaka- tai polttoainepulasta johtuvan tilapäisen töiden keskeytymisen vuoksi tai muuten luvalla tai luvatta tilapäisesti poissa työstä, tulisi lukea työllisiksi mikäli muodollinen työsuhte jatkuu.

(4) Työnantajat, yrittäjät ja tuotanto-osuuskuntien jäsenet tulisi lukea itsensä työllistäviin ja luokitella "työssä oleviin" tai "poissaoleviin" tilanteen mukaan.

(5) Maksutta avustavat työssä olleet perheenjäsenet tulisi lukea itsensä työllistäviin riippumatta viiteajanjaksona tehtyjen työtuntien määrästä. Maiden, jotka erityisistä syistä haluavat asettaa vähimmäisaikarajan perheenjäsenten työlliseksi lukemiselle, tulisi selvittää ja erikseen luokitella ne, jotka tekivät työtä vaadittua vähemmän.

(6) Henkilöt, jotka osallistuvat omaan ja kotitalouden kulutukseen tulevien tavaroiden ja palvelusten tuotantoon, tulisi lukea itsensä työllistäviin, jos sellainen tuotanto muodostaa tärkeän osan kotitalouden kokonaiskulutuksesta.

(7) Harjoittelijat, jotka saavat palkkaa tai luontaisetua tulisi lukea palkatussa työssä oleviin ja luokitella "työssä olleiksi" tai "poissaolleiksi" samoin perustein kuin muutkin työlliset.

(8) Opiskelijat, kotityötä tekevät ja muut pääasiassa ei-taloudelliseen toimintaan osallistuneet, jotka viiteajanjaksona samanaikaisesti olivat palkkatyössä tai työllistivät itsensä alakohdan (1) perusteella, tulisi luokitella työllisiksi samoin perustein kuin muutkin työlliset henkilöt ja ilmoittaa erikseen, mikäli mahdollista.

(9) Armeijaan kuuluvat tulisi lukea palkkatyössä oleviin. Armeijaan luetaan sekä vakinaiset että tilapäiset henkilöt siten, kuin voimassaolevassa Kansainvälisessä Ammattiluokitusstandardissa (ISCO) määritellään.

Työttömyys

10. (1) "Työttömiä" ovat kaikki tietyn ikärajan ylittäneet henkilöt, jotka viiteajanjaksona olivat:

(a) "ilman työtä", ts. eivät olleet palkkatyössä tai työllistäneet itseään pykälän 9 määritelmän mukaan;

(b) "parhailtaan työhön käytettävissä", ts. olivat käytettävissä palkkatyöhön tai työllistämään itsensä viiteajanjaksona; ja

(c) "etsivät työtä", ts. olivat tiettyinä äskeisenä ajanjaksona ryhtyneet erityisiin toimenpiteisiin etsiäkseen palkkatyötä tai työllistääkseen itsensä. Erityiset toimenpiteet voivat olla rekisteröinti julkisessa tai yksityisessä työnvälityksessä; yhteyden ottaminen työnantajiin; kysely työpaikoilla, maatiloilla, tehtaiden porteilla, markkina- tai muilla kokoontumispaikoilla; lehdissä ilmoittaminen tai lehti-ilmoituksiin vastaaminen, avun pyytäminen ystäviltä tai sukulaisilta; maan, rakennusten, koneiden tai laitteiden etsiminen oman yrityksen perustamista varten; rahoituksen järjesteleminen; lupien ja lisenssien anominen, jne.

(2) Olosuhteissa, joissa tavalliset työn etsimistavat ovat vailla merkitystä, missä työmarkkinat ovat laajasti organisoimatta tai suppeat, missä työn kysyntä on sillä hetkellä riittämätöntä tai missä työvoima on pääasiassa itsensä työllistäneitä, edellä kohdassa (1) annettua työttömyyden standardimääritelmää voidaan soveltaa väljentämällä työn etsimisen kriteeriä.

(3) Sovellettaessa työhön käytettävissä olon kriteeriä, erityisesti edellä alakohdassa (2) mainituissa tapauksissa, tulee kehittää kansalliset olosuhteet huomioonottavia testejä. Sellaiset testit voivat perustua kysymyksiin nykyisestä työhalukkuudesta ja aikaisemmasta työkokemuksesta, halusta ottaa vastaan työtä paikallista palkkatasoa vastaan, tai valmiudesta aloittaa oma yritystoiminta, jos tarpeelliset voimavarat ja edellytykset ovat tarjolla.

(4) Työn etsimistä, joka sisältyy työttömyyden standardimääritelmään, ei edellytetä työtä ilman ja työhön käytettävissä olevilta työttömiksi luettavilta henkilöiltä, jotka ovat tehneet järjestelyjä aloittaakseen palkkatyön tai työllistääkseen itsensä jonakin viiteajankohtaa seuraavana ajankohtana.

(5) Henkilöt, jotka ovat tilapäisesti poissa työstään ilman muodollisen työsuhteen jatkumista ja jotka ovat työhön käytettävissä ja etsivät sitä, tulisi lukea työttömiksi työttömyyden standardimääritelmän perusteella. Maat voivat kuitenkin kansalliset olosuhteet ja toimintatavat huomioon ottaen väljentää työn etsimisen kriteeriä tilapäisesti lomautettujen henkilöiden suhteen. Siinä tapauksessa tilapäisesti lomautetut henkilöt, jotka eivät etsineet työtä, mutta luettiin työttömiksi, tulisi ilmoittaa omana alaryhmänä.

(6) Opiskelijat, kotityötä tekevät ja muut pääasiallisesti ei-taloudelliseen toimintaan osallistuvat, jotka viiteajanjaksona täyttävät edellä alakohdissa (1) ja (2) olleet kriteerit, tulee lukea työttömiin samoin perustein kuin muutkin työttömien ryhmät ja ilmoittaa erikseen, mikäli mahdollista.

Taloudelliseen toimintaan osallistumaton väestö

11. "Taloudelliseen toimintaan osallistumattomaan väestöön" luetaan kaikki henkilöt, jotka eivät ole "taloudelliseen toimintaan osallistuvia" pykälän 5 määritelmän perusteella, mukaanlukien ne, jotka alittavat taloudelliseen toimintaan osallistuvaan väestöön kuulumisen alaikärajan.

Työvoimaan kuulumaton väestö

12. (1) "Parhaillaan taloudelliseen toimintaan osallistumattomaan väestöön" tai työvoimaan kuulumattomaan väestöön luetaan kaikki, jotka eivät ole työllisiä tai työttömiä lyhyen viiteajanjakson aikana ja jotka eivät parhaillaan ole työvoimassa koska (a) ovat oppilaitoksessa; (b) huolehtivat kotitöistä; (c) ovat eläkkeellä tai ikääntyneitä; tai

(d) eivät kuulu työvoimaan muusta syystä, esim. sairauden tai työkyvyttömyyden vuoksi. Määritelmää voidaan haluttaessa tarkentaa.

(2) Maat, jotka soveltavat työttömyyden standardimääritelmää, voivat eritellä henkilöt, joita ei luokitella työttömiksi siksi etteivät he viiteajanjaksona etsineet työtä, mutta jotka olivat työhön käytettävissä ja luokitella heidät erikseen työvoimaan kuulumattoman väestön alaryhmäksi.

Ammatissa toimimaton väestö

13. (1) "Ammatissa toimimattomaan väestöön" luetaan kaikki, joiden pääasiallinen toiminta pidemmän ajanjakson kuluessa ei ole työllinen tai työtön. Siihen luetaan seuraavat ryhmät: (a) opiskelijat; (b) kotityötä tekevät; (c) tulonsiirtoja saavat (eläkeläiset, vuokratuloilla elävät ym.); ja (d) muut (julkisen tai yksityisen toimeentuloavun saajat; lapset, jotka eivät käy koulua jne.) kuten on määritelty Yhdistyneiden Kansakuntien väestö- ja asuntolaskentoja koskevissa periaatteissa ja suosituksissa (Principles and recommendations for population and housing censuses) (1980).

(2) Mikäli pidetään tarpeellisena, voidaan lisäksi käyttää alaryhmiä erottelemaan (i) henkilöt, jotka tekevät palkatonta yhdyskunta- ja vapaaehtoistyötä ja (ii) muut henkilöt, jotka osallistuvat taloudellisen toiminnan rajan ulkopuolelle jäävään, mutta sitä lähellä olevaan toimintaan.

Vajaatyöllisyys

14. Vajaatyöllisyyttä esiintyy, jos henkilön työ on hänen ammattitaitonsa (koulutus, työkokemus) huomioonottaen riittämätöntä suhteessa tiettyihin normeihin tai vaihtoeh-

toiseen työhön. Vajaatyöllisyyttä esiintyy kahta päälajia: näkyvää ja näkymätöntä.

15. (1) Näkyvä vajaatyöllisyys on etupäässä tilastollinen käsite, jota voidaan suoraan mitata työvoima- ja muissa kyselytutkimuksissa, koska se liittyy työllisyyden määrälliseen riittämättömyyteen.

(2) Näkymätön vajaatyöllisyys on etupäässä analyttinen käsite ja se liittyy työvoiman väärään käyttöön tai perustavanlaatuisen työvoima- ja muiden tuotantovoimavarojen epätasapainoon. Luonteenomaisia piirteitä voivat olla matala tulotaso, taitojen vajaakäyttö, alhainen tuottavuus. Näkymättömän vajaatyöllisyyden analyttisen selvityksen tulee perustua laajan tietoineiston tutkimiseen ja analysointiin, ml. tulot ja ammattitaitotasot (piilotettu vajaatyöllisyys) sekä tuottavuusmitat (potentiaalinen vajaatyöllisyys).

16. Käytännön syistä vajaatyöllisyyden tilastollinen mittaaminen voidaan rajoittaa näkyvään vajaatyöllisyyteen.

Näkyvä vajaatyöllisyys

17. Näkyvää vajaatyöllisyyttä mitattaessa tulee erottaa toisistaan

- (a) näkyvästi vajaatyöllisten henkilöiden määrä;
- (b) näkyvän vajaatyöllisyyden määrä.

Näkyvästi vajaatyölliset henkilöt

18. (1) Näkyvästi vajaatyöllisiksi luetaan kaikki palkkatyössä olevat tai itsensä työllistäneet, jotka ovat joko työssä tai poissa työstä, ja jotka vastentahtoisesti tekevät työtä vähemmän kuin on alalla normaalia, mutta jotka etsivät lisätyötä tai ovat käytettävissä lisätyöhön viiteajanjaksona.

(2) Kun henkilöt luetaan näkyvään vajaatyöllisyyteen, alan normaalin työajan määräämisen tulee perustua kansallisiin olosuhteisiin siten kuin ne heijastuvat lainsäädännössä ja ovat soveltamiskelpoisia, muissa tapauksissa tavalliseen käytäntöön tai yleisesti hyväksytyyn normiin.

Vajaatyöllisyyden määrä

19. (1) Näkyvän vajaatyöllisyyden määrä voidaan mitata yhteenlaskemalla kunkin vajaatyöllisen lisätyöhön käytettävissä oleva työaika viiteajanjaksona. Lisätyöhön käytettävissä oleva työaika voidaan laskea työpäivinä, puolina päivinä tai tunteina siten kuin kansalliset olot sallivat ja kerätty tieto tekee mahdolliseksi. Saattaa olla hyödyksi mitata erikseen se osa vajaatyöllisyydestä, jota voidaan pitää "menetettyinä työaikana" määriteltynä normaalin työajan ja todella tehdyn työajan erotuksena.

(2) Maat, jotka haluavat soveltaa työn etsimisen kriteeriä vajaatyöllisyyden määrän mittaamisessa, voivat lukea siihen mukaan etsityn lisätyöajan määrän.

20. Arvio nykyisen työttömyyden ja näkyvän vajaatyöllisyyden yhteismäärästä voidaan saada kaikkien työvoimaan kuuluvien työajan käytön perusteella laskemalla potentiaalisesti tarjolla oleva työaika kullekin henkilölle viiteajanjakson aikana työhön käytetyn ajan, siihen käytettävissä olevan ajan ja ei-käytössä olevan ajan avulla. Yksinkertaisuuden vuoksi se voidaan mitata työpäivinä tai puolina päivinä, tai täydellisimmin tunteina, mikäli se on toteutettavissa.

Analyttiset käsitteet

21. Edellä pykälissä 5-20 esitettyjen käsitteiden ja määritelmien avulla voidaan johtaa erilaisia analyttisiä käsitteitä ja mittoja. Esimerkiksi:

(1) Taloudelliseen toimintaan osallistuva väestö voidaan jakaa kahteen pääryhmään: armeijaan ja taloudelliseen toimintaan osallistuvaan siviiliväestöön.

(2) Suhteuttamalla taloudelliseen toimintaan osallistuva väestö koko väestöön saadaan karkea osallistumisaste, tai tarkoituksenmukaisemmin, suhteuttamalla se samaan työikäiseen väestöön, jota on käytetty kun on määriteltä taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä.

(3) Työllinen väestö voidaan suhteuttaa vastaavaan työikäiseen väestöön työllisyysosuuden laskemiseksi.

(4) Työtön väestö voidaan suhteuttaa taloudelliseen toimintaan osallistuvaan väestöön yleisen työttömyysasteen laskemiseksi. Lisäksi voidaan laskea toisaalta palkattua työllisyyttä ja toisaalta itsensä työllistäneitä vastaavat työttömyysasteet, jos ne ovat käyttökelpoisia ja toteutettavissa.

(5) Näkyvästi vajaatyöllisten määrä voidaan suhteuttaa työllisten määrään ja tulosta voidaan tutkia erikseen eri toimialoilla ja eri ammattiryhmissä.

(6) Työttömyyden ja näkyvän vajaatyöllisyyden yhteinen osuus voidaan laskea työttömän työhön käytettävissä olevan ajan suhteena koko työlliseen työaikaan tai työhön käytettävissä olevaan aikaan.

Edellä mainitut asteet, osuudet ja suhteet voidaan laskea erikseen sukupuolen mukaan tietyissä ikäryhmissä.

22. Pykälässä 20 mainittua työajan käytön tekniikkaa soveltamalla voidaan estimoida koko vuoden työllinen tai työtön työaika, jos tutkimus on jatkuvasti toistuva ja sitä voidaan pitää edustavana otoksena vuoden ajanjaksosta. Estimaatit voidaan ilmaista henkilötyöpäivinä tai henkilötyötunteina, tai mikäli halutaan, muuntaa kokopäiväisiksi henkilötyövuosiksi.

Työllisyyden ja tulojen suhteet

23. Toteuttaakseen pykälässä 1 mainitun tavoitteen työllisyyden ja tulojen välisten suhteiden analysoimiseksi maiden tulisi kehittää työllisyydestä ja tuloista tiedonkeruuohjelmia, jotka valottavat niihin liittyviä taloudellisia ja sosiaalisia näkökohtia. Erityisesti tulisi koota tietoja työllisyydestä, siitä saaduista tuloista sekä kotitalouden tuloista tarkoituksena (a) analysoida eri taloudellisten toimintojen tulonluomiskykyä ja (b) tunnistaa niiden henkilöiden määrää ja ominaisuuksia, jotka eivät pysty pitämään yllä taloudellista hyvinvointiaan tarjolla olevien työtilaisuuksien avulla.

24. (1) Työllisyyden ja tulojen välisten suhteiden mittaaminen edellyttää, että työllisyyttä, siitä saatuja tuloja ja kotitalouden tuloja tarkastellaan väestön pitemmän ajanjakson, mieluiten vuoden, työkokemusten perusteella ottaen huomioon ei ainoastaan pääammatti vaan myös kaikki sivutoimet ja muut tulolähteet.

(2) Tuloihin luetaan palkkatyössä olevilla tuntipalkat, kuukausipalkat ja muut ansiot rahana tai luontaisena sekä itsensä työllistäneillä nettotulot yrittäjätoiminnasta.

(3) Tulojen ja niiden eri osatekijöiden käsitteet ja määritelmät sisältyvät Kahdennentoista Konferenssin (1973) hyväksymiin päätöslauselmiin, jotka koskevat yhtenäisiä palkkatilastoja sekä kotitalouksien tuloja ja menoja koskevia kyselyjä, ja Yhdistyneiden Kansakuntien alustavien suositusten tulonjako-, kulutus- ja varallisuustilastoista (Provisional guidelines on statistics of the distribution of income, consumption and accumulation of households) (1977).

(4) Työllisyyttä ja tuloja kokevia tilastoja tulee analysoida siinä määrin kuin se on mahdollista, yhteydessä työn kestoon, kotitalouden kokoon, tulonsaajien määrään, varallisuuteen ja muihin henkilöiden ja kotitalouksien väestöllisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin ominaisuuksiin.

(5) Työllisyyttä ja tuloja koskevien tilastojen tulisi olla yhdenmukaisia, ja mikäli mahdollista, yhdistettävissä edellä pykälissä 5-20 kuvattuun taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä koskevaan tilastokehikkoon.

Tiedonkeruu, analyysi ja luokitukset

25. Kansainvälisen Työtoimiston tulisi valmistaa käsikirja taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön, työllisyyden, työttömyyden ja vajaatyöllisyyden tilastoinnista ja antaa yksityiskohtaisia ohjeita tietojen keruumenetelmistä, taulukoinnista ja analysoinnista.

26. (1) Taloudellisesti aktiivisen ja ei-aktiivisen väestön analysoinnin tulisi sisältää keskeisten väestötieteellisten, sosiaalisten ja taloudellisten ominaisuuksien luokitukset sekä sopivat kahden tai useamman ominaisuuden ristikkäiset luokitukset.

(2) Erityisesti tulisi väestö, joka ylittää taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön alaikärajana käytetyn iän, luokitella ristiin tavallisen toiminnan (työllinen, työtön, opiskelija, kotityössä, jne.) ja sen hetkisen toiminnan (työllinen, työtön, ei aktiivinen) suhteen.

27. Kansainvälisiä vertailuja varten taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä koskevien tilastojen luokitusten tulisi vastata tai olla muunnettavissa vastaamaan viimeisimpiä kansainvälisiä standardiluokituksia, kuten:

(a) Kansainvälinen Ammattiluokitus (ISCO) - ILO;

(b) Kansainvälinen Toimialaluokitus (ISIC) - YK;

(c) Kansainvälinen ammattiaseman luokitus (työnantaja, työntekijä jne.) - YK:n ammattiaseman määritelmät - paitsi siitä poiketen, palkatta työskenteleviin perheenjäseniin ei enää tarvitse soveltaa vähimmäistuntirajoitusta (vähintään kolmasosa normaalista työajasta);

(d) Alustava suositus Kansainvälisestä Ikäluokituksesta - YK.

28. Muiden ominaisuuksien luokituksista, kuten työn ja työttömyyden kesto, tulee Kansainvälisen Työtoimiston kehittää sopivia kansainvälisiä standardiluokituksia, ottaen huomioon käytössä olevat kansalliset luokitukset ja tarpeet.

Tiedot muista erityisaiheista

29. Jotta voitaisiin riittävästi seurata koulutuksesta työelämään siirtymistä ja tarvittaessa kehittää sopivia toimenpideohjelmia, tulisi ajoittain saada erityisiä tilastoja lasten ja nuorten koulunkäynnistä ja osallistumisesta taloudelliseen toimintaan. Tätä tarkoitusta varten saattaa olla tarpeen kerätä lisätietoja lapsista ja nuorista, jotka ovat nuorempia kuin mitä työikäisen väestön alaikärajaksi on sovittu.

30. (1) Jotta voidaan kehittää ja seurata naisten osallistumista kehitykseen ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistämistä koskevia toimenpideohjelmia, naisten työhön osallistumista kuvaavan tilastoperustan on oltava riittävä. Tästä syystä taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä, työllisyyttä, työttömyyttä ja vajaatyöllisyyttä koskevat tilastot tulee laatia erikseen miehistä ja naisista.

(2) Edelleen, jotta naisten taloudelliseen toimintaan osallistumista koskevat tilastot olisivat luotettavampia, olisi mittausmenetelmiä tarkistettava huolella, jotta varmistettaisiin naisten ja miesten puolueeton edustavuus. Sukupuolen aiheuttamat harhat, jotka ilmenevät naisten taloudellisen toiminnan aliarvioimisena, voivat johtua esimerkiksi palkattoman työn epätäydellisestä kattavuudesta, siitä, että vastaajat ja haastattelijat jättävät huomioonottamatta naisten moninaiset toiminnot sekä sijaisvastaajien käytöstä. Mikäli on tarpeellista, tulisi tehdä tutkimuksia mahdollisten harhojen suuruudesta, luonteesta ja lähteistä, ja jos niitä ilmenee, kehittää sopivia menetelmiä niiden vähentämiseksi.

31. Koska henkilöiden taloudellinen toiminta usein riippuu muiden perheenjäsenten tai kotitalouden olosuhteista ja koska monissa maissa, varsinkin kehitysmaissa maaseudulla, taloudellinen toiminta on laajalti organisoitunut perheen tai kotitalouden perustalle, tulisi taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä, työllisyyttä, työttömyyttä, vajaatyöllisyyttä ja muita niihin liittyviä tilastoja täydentää ajoittain perheitä ja kotitalouksia koskevilla tilastoilla; esimerkiksi ilmoittamalla työttömien asema suhteessa muihin kotitalouden tai perheen jäseniin, muiden työssäkävien kotitalouden tai perheen jäsenten olemassaolo, kotitalouden tai perheen lasten lukumäärä, sekä erottamalla kotitaloudet ja perheet työttömien perheenjäsenten määrän, sukupuolen ja kotitalouden tai perheen pääasiallisen ansiotulon saajan muiden ominaisuuksien mukaan, jne.

32. Jotta työllisyydestä, työttömyydestä, vajaatyöllisyydestä ja muista vastaavista ilmiöistä, esim. useammista samanaikaisista toiminnoista ja rajatapauksista, saataisiin parempia ja yksityiskohtaisempia tietoja, tulisi aika-ajoin pyrkiä keräämään tilastoja ajankäytöstä.

33. Jotta voitaisiin arvioida epävirallisen sektorin toimintaa sekä kehittyneissä että kehitysmaissa ja maaseudun muuta kuin maatalouteen liittyvää toimintaa, sellaista jota yleensä kehitysmaiden kotitaloudet harjoittavat maatalouden ohella, ja ottaen huomioon tätä koskevien tilastojen niukkuus, on toivottavaa, että maat kehittävät sopivia menetelmiä ja tiedonkeruuhjelmia kaupunkien epävirallisen sektorin ja maaseudun maatalouden ulkopuolelle jäävän toiminnan mittaamiseksi. Tulisi erityisesti kehittää sopivia määritelmiä ja luokituksia näillä sektoreilla toimivien taloudelliseen toimintaan osallistuvien erottamiseksi ja luokittelemiseksi.

34. Jotta voitaisiin tarjota riittävästi työtilaisuuksia ja toimeentulomahdollisuuksia työkyvyttömille ja muille vammautuneille, tulisi soveltuvia menetelmiä käyttäen kerätä ja laatia tilastoja heidän määrästäään ja jakautumisestaan tärkeiden sosiaalisten ja taloudellisten ominaisuuksien mukaan, erottaen varsinkin työlliset, työttömät ja työvoimaan kuulumattomat.

35. (1) On suositeltavaa, että suunnitelmatalouden maissa käytetään laajasti hyväksi työvoimavarojen tasetta kuvaamaan työvoiman määrää ja rakennetta sekä sen alueellista jakautumista eri toimialoille ja kansantalouden sektoreille.

(2) Työvoimavaroihin luetaan työikäinen väestö ja ei-työikäinen väestö lukuunottamatta niitä vajaakkykyisiä työikäisiä, jotka eivät käy työssä. Työvoimavarojen tase voidaan tehdä erikseen sukupuolen mukaan erottaen ne henkilöt, jotka saavat lisätuloja viljelemällä omia palstojaan tai tekevät kotityötä, työhön osallistumattomat vajaakkykyiset työikäiset sekä muut ei-työikäiset henkilöt.

(3) Taseiden tietoja voidaan käyttää arvioitaessa niiden työvoimavarojen osuutta, joita tulevaisuudessa voidaan hyödyntää kansallisessa tuotannossa.

36. Lisäksi ehdotetaan, että maat keräisivät tietoja taloudelliseen toimintaan osallistumattomasta väestöstä maan tarpeiden ja olosuhteiden mukaisesti auttaakseen hallituksia kehittämään inhimillisiä voimavaroja ja laatimaan kehitysohjelmia. Maiden tulisi kehittää luokituksia, jotka mahdollistavat edellä pykälissä 12(1) ja 13(1) määriteltyjen ryhmien taulukoinnin heidän suhteellisen työmarkkinasidonnaisuutensa mukaan.

Tietojen arviointi ja julkaiseminen

37. Kuten mitkä tahansa tietolähteet, myös taloudelliseen toimintaan osallistuvan väestön, työllisyyden, työttömyyden, vajaatyöllisyyden ja niihin liittyvien aiheiden tilastot sisältävät virhemahdollisuuksia. Vaikka tietojen keruumenetelmän tulisi olla huolellisesti suunniteltu mahdollisten virheiden minimoimiseksi, niitä kuitenkin esiintyy. Sentähden tulosten huolellinen tulkitseminen edellyttää, että tiedon laadusta tiedetään jotakin. Siksi on tarpeellista arvioida tilastojen laatua niiden keruun, käsittelyn ja estimoinnin parantamiseksi seuraavilla kyselykierroksilla. Arviointimenettelyn tulisi mikäli mahdollista muodostaa osan itse tiedonkeruuohjelmasta.

38. Taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä, työllisyyttä, työttömyyttä, vajaatyöllisyyttä ja muita aiheita koskevat tilastot tulee julkaista nopeasti ja saattaa laajasti käyttöön. Tilastot voidaan julkaista vaiheittain käyttämällä ennakkoraporttia heti tärkeimpien tulosten valmistuttua ja yhtä tai useampaa sitä seuraavaa loppuraporttia, jossa on tarkistettut ja yksityiskohtaiset tilastot taulukkomuodossa ja konekielisenä, jos se on mahdollista ja luvallista.

39. Jokaisesta taloudelliseen toimintaan osallistuvaa väestöä, työllisyyttä, työttömyyttä, vajaatyöllisyyttä ja muita tietoja sisältävästä toistuvasta tai kertaluonteisesta tilastojulkaisusta tulee selvästi ilmetä tietojen luonne sekä viittaukset kaikkiin yksityiskohtaisiin teknisiin kuvauksiin. Kuvauksista tulisi ilmetä varsinkin tietojen laajuus ja kattavuus, käsitteet ja määritelmät, tietojen keruumenetelmä, otantaa käytettäessä otoksen koko ja otantamenetelmä, estimointi- ja tasoitusmenetelmä ml. käytössä oleva kausitasoitusmenetelmä, tiedon laadunmittaukset ml.

mahdollisuuksien mukaan sekä otanta- että mittausvirheet, sekä kuvaukset muutoksista historiallisissa sarjoissa, poikkeamat kansainvälisistä standardeista ja suhteesta muihin, samanlaisia tietoja sisältäviin tietolähteisiin ja tilastoihin.

Päätöslauselma II:

Työtaturmatilastoja koskeva päätöslauselma

Kolmastoista Kansainvälinen Työtilastokonferenssi,

kokoonnuttuaan Kansainvälisen Työtoimiston hallintoneuvoston kutsusta Genevessä 18.-29. lokakuuta 1982,

havaittuaan tärkeäksi riittävän tilastopohjan luomisen työhön liittyvien vaarojen analysoimiseksi ja mittaamiseksi tarkoituksena edistää työsuojelutoimien suunnittelua ja niiden tehokkuuden arviointia,

huomattuaan että työtaturmatilastoja keräävät eri viranomaiset eri tavoin ja eri tarkoituksiin,

katsottuaan että suositukset työtaturmatilastojen menetelmien, määritelmien ja käsitteiden standardeista sekä ohjeet tilastojen luokituksista ja esitystavoista edistäisivät paremmin vertailukelpoisten työtaturmatilastojen kehittämistä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla,

hyväksyy tänään 26. päivänä lokakuuta 1982 seuraavan päätöslauselman, joka korvaa Ensimmäisen, Kuudennen ja Kymmenennen Kansainvälisen Työtilastokonferenssin tällä alalla antamat päätöslauselmat:

Sanasto

1. (1) Työvahingot kattavat, kuten Sopimus nro 121 määrittelee, kaikki vahingot, jotka aiheutuvat työstä johtuvista tai työssä sattuneista tapaturmista (työtapaturmat sekä työmatkatapaturmat) sekä kaikki työperäiset sairaudet (ammattitaudit).

(2) Työtapaturmat ovat työssä tai työn kuluessa sattuvia vahinkoja, jotka voivat aiheuttaa kuoleman, vamman tai sairauden.

(3) Työmatkatapaturmat ovat asuinpaikan ja työpaikan välillä sattuneita tapaturmia, jotka voivat aiheuttaa kuoleman tai vamman.

(4) Työtapaturmaperäisiä vahinkoja (Huom. myöhemmin =työtapaturmat) ovat kaikki työtapaturmista aiheutuneet kuolemat, vammat ja taudit.

Yleistä

2. (1) Kunkin maan tulisi kerätä järjestelmällisesti tilastoja työtapaturmista; nämä tilastot tulisi julkaista säännöllisesti.

(2) Mikäli voimavarat antavat myöden maiden tulisi pyrkiä perustamaan suora työtapaturmien ilmoitusmenettely, joka muiden tavoitteiden ohella tuottaisi luotettavia, yhtenäisiä ja kattavia tilastoja. Ilmoitusyksikkönä tulisi olla toimipaikka. Näiden tilastojen keräämisessä ja laatimisessa voidaan käyttää hyväksi otannan etuja.

3. Jos tilastot kattavat työtaturmien ohella myös ammattitaudit tai työmatkataturmat tai molemmat, nämä tulisi ilmoittaa erikseen.

4. Mikäli mahdollista, itsensä työllistäneille ja perheenjäsenille (palkatuille tai palkatta avustaville) sattuvat työtaturmat tulisi sisällyttää tilastoihin, mutta ne tulisi eritellä, jotta vertailua voidaan tehdä maihin, joissa niitä ei ole tilastoitu.

5. Esitettäessä työtaturmatilastoja tulisi niihin liittää seuraavat tiedot:

(a) tilastolähteiden luonne, ts. suora ilmoitusmenettely, työsuojelutarkastajien, vakuutus- tai sosiaaliturvalaitosten keräämät tiedot, korvaushakemuksiin perustuvat tiedot, jne.;

(b) tilastojen peittävyys, erityisesti henkilöryhmien, taloudellisen toiminnan laadun (toimialan), ammatin, toimipaikan vähimmäiskoon tms. suhteen;

(c) käytetyt määritelmät;

(d) työtaturmien ilmoittamisessa ja tilastojen laatimisessa käytetyt menetelmät;

(e) tilastojen laatu.

6. (1) Jos sama henkilö on uhrina kahdessa tai useammassa eri työtaturmassa tilastointiajanjaksona, jokainen tapaturma tulee laskea erikseen, ts. sama henkilö lasketaan mukaan kahdesti tai useammin.

(2) Tilastojen tulisi tavallisesti sisältää kalenterivuoden aikana tapahtuneet työtaturmaperäiset vahingot; tilastointiajanjakso tulee joka tapauksessa ilmoittaa selvästi.

Tilastointiyksikkönä tulisi olla työtaturmassa kuollut tai vammautunut henkilö. Maat voivat myös käyttää tapahtumaa vaihtoehtoisena tietojen laskentayksikkönä.

Luokitukset

7. (1) Kuhunkin ajanjaksoon sisältyvät työtaturmat tulisi luokitella seuraavasti:

I. Työtaturmat yhteensä

1. Kuolemaan johtaneet (vuoden kuluessa)

- A. 30:n päivän kuluessa
- B. 31-365:n päivän kuluessa

2. Muut kuin kuolemaan johtaneet (vuoden kuluessa)

- (i) Ei menetettyjä päiviä (kansallinen määritelmä)
- (ii) Menetettyjä päiviä (tapahtumispäivä pois-luettuna)

- A. Korkeintaan 3 päivää
- B. Yli 3 päivää.

II. Menetettyt päivät yhteensä (muut kuin kuolemaan johtaneet tapaturmat)

- A. Korkeintaan 3 päivää menetetty
- B. Yli 3 päivää menetetty.

Mikäli mahdollista tulisi ilmoittaa sekä yhteismäärät että jakaantuminen A:han ja B:hen. Jos kokonaismääriä ei saada, silloin tulisi ainakin kohta (I.1)A sekä (I.2):sta ja (II):sta kohdat B ilmoittaa, jos se vain on mahdollista.

(3) Lisäksi olisi selvästi ilmoitettava, onko menetetty aika mitattu kalenteripäivinä, arkipäivinä, työvuoroina vai työpäivinä; kalenteripäivät soveltuvat paremmin tapaturmien vakavuuden mittaamiseen, kun taas työpäivät soveltuvat paremmin taloudellisen vaikutuksen mittaamiseen. Jos on käytetty työpäiviä tai arkipäiviä, tulisi mahdollisuuksien mukaan arvioida myös kalenteripäivät.

(4) Työtapaturomissa, joissa on menetetty aikaa, voi lisäksi tehdä erillisen käyttökelpoisen jaon pysyviin tai tilapäisiin vammautumisiin sekä tapaturmatyyppeihin.

(5) On otettava huomioon, etteivät kaikki maat pysty ilmoittamaan tapaturmia, joissa ei ole menetetty aikaa ja että maat, jotka pystyvät siihen, voivat käyttää kansallisia määritelmiä tapaturman ilmoittamisvelvollisuuden vähimmäisrajana.

8. (1) Työtapaturomtilastot tulisi luokitella sen toimialan mukaan, jolla loukkaantunut henkilö työskenteli. Luokituksen tulisi olla sama kuin muissa kansallisissa työvoimatilastoissa käytetty ja sen tulisi mieluiten vastata tai olla muunnettavissa vastaamaan Kansainvälistä toimialaluokitusta (ISIC).

(2) Työtapaturomtilasto tulisi lisäksi luokitella ammatin ja mikäli mahdollista loukkaantuneen henkilön sukupuolen mukaan. Käytetyn luokituksen tulisi olla sama kuin kansallisissa työvoimatilastoissa ja sen tulisi vastata tai olla muunnettavissa vastaamaan Kansainvälistä ammattiluokitusta (ISCO). Mikäli mahdollista tulisi yhteenvetotilastoissa voida luokitella ammatin perusteella muita kansallisia tilastoja vastaten erikseen suorittavaa tai ruumiillista työtä tekevät.

(3) Joskus voi olla hyödyllistä luokitella työtapaturomtilastot ainakin karkeasti ikäryhmän tai sen toimipaikan koon mukaan, jossa loukkaantunut on työssä.

9. Tehtäessä yksityiskohtaisia jakoja työtapaturomien tai työtapaturomaperäisten vahinkojen ominaisuuksien ja merkityksellisten olosuhteiden mukaan, tulisi käyttää kansallisia määritelmiä. Tässä yhteydessä on havaittu hyödylliseksi

Kansainvälinen sairauksien, loukkaantumisten (vammojen) ja kuolemansyiden tilastollinen luokitus.

10. Jos tilastot vuoden aikana sattuneista työtapaturmista eivät kata lainkaan tai kattavat vain osaksi niiden tulevana vuosina aiheuttamia tai aikaisempina vuosina sattuneiden seurauksena menetettyjä päiviä tai kuolemantapauksia, tulisi alipeittävyyttä arvioida.

Vertailevat mittarit

11. Kunnollisia vertailuja ajanjaksojen, toimialojen ja maiden välillä voidaan tehdä vain, jos tilastoja tarkastellaan työllisyyden, työtuntien tms. yhteydessä. Sitä tarkoitusta varten olisi toivottavaa muodostaa suhteellisia mittoja.

12. Suhdeluvut tulisi laskea päätoimialoittain, ja mikäli mahdollista, ammatin mukaan erottaen ainakin suorittava tai ruumiillinen työ sekä esittää erikseen niin monelle pykälän 7(1) kohdalle ja alakohdille A/B kuin mahdollista mukaanlukien edellä esitetyt pykälät 3 ja 4.

13. Tapaturmasuhteen laskemisessa jakajana tulisi käyttää riskille alttiiden henkilöiden keskimäärää (ts. tapaturmatilaston kattamaa henkilömäärää). Mikäli on mahdollista tulisi toisena jakajana käyttää heidän tekemiensä työtuntien määrää, palkallisten tuntien määrää tai, jos se ei ole mahdollista, heidän tekemiensä työpäivien määrää laskettaessa muiden kuin kuolemaan johtaneiden tapaturmien esiintymistiheyttä. Tapaturmaosuus ja muiden kuin kuolemaan johtaneiden tapaturmien esiintymistiheys voidaan esittää tuhatta henkeä tai miljoonaa työtuntia tai palkallista tuntia kohden. Tapaturmaosuutta laskiessa tulisi ottaa huomioon osa-aikaisten työntekijöiden osuus tapaturmariskille altistuneista, mikäli se on tarkoituksenmukaista.

14. Tietoja menetetyistä päivistä (tai työvuoroista) tulisi käyttää laskettaessa (a) menetettyjä päiviä keskimäärin sellaista tapaturmaa kohti, jossa on menetetty päiviä ja (b) menetettyjä päiviä riskialttiita työpäiviä kohti tai jos se ei ole mahdollista, riskialttiita henkilöitä kohti.

Neljästoista kansainvälinen työtilastokonferenssi
Päätöslauselma I:

Kuluttajahintaindeksiä koskeva päätöslauselma

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n neljästoista kansainvälinen konferenssi Genevessä 28.10.- 6.11.1987 ILO:n hallituksen koollekutsumana,

pitäen mielessään ne kansainväliset kuluttajahintaindeksiä koskevat standardit, jotka sisältyvät 2. ja 6. konferenssien vuosina 1925 ja 1947 päätöslauselmiin ja ottaen huomioon ne kuluttajahintaindeksin laskemisiin liittyvät erityisongelmat, jotka on sisälletty ILO:n vuonna 1960 pitämän 10. kansainvälisen konferenssin hyväksymään päätöslauselmaan;

tuntien tarpeen tarkistaa ja laajentaa nykyisiä standardeja parantaen niiden käyttökelpoisuutta pyrittäessä löytämään tekniset ohjeet kaikille maille ja erityisesti niille, joissa tilastotoimi on vähemmän kehittynyttä;

käsittäen tällaisten standardien käyttökelpoisuuden tilastojen kansainvälisen vertailukelpoisuuden parantamiseksi;

tietäen kuluttajahintaindeksin oleellisen merkityksen arvioidessa maan sosiaalista tilaa ja taloudellista toimintakykyä ja mahdollisuuksia; ja

ymmärtäen siksi, että tällaisen indeksin tulee olla luotettava huomioitsijoille ja käyttäjille sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla,

yksimielisenä siitä, että kuluttajahintaindeksin rakentamisessa käytettävät periaatteet ja metodit tulee valita harkiten ottaen huomioon indeksin käyttötarkoitus sekä ohjeistot ja standardit jotka on yleisesti hyväksytty hyväksi tilastolliseksi käytännöksi,

hyväksyy viidentenä päivänä marraskuuta 1987 seuraavan päätöslauselman, joka korvaa vuosina 1925, 1947 ja 1960 hyväksytyt päätöslauselmat:

Sanasto

1. Päätöslauselmassa käytettävien termien määrittely:

(a) "Liikkeellä" tarkoitetaan kauppaa, toria, palvelulaitosta tai muuta paikkaa, missä myydään tai tarjotaan tavaroita ja/tai palveluksia kotitalouksille.

(b) "Kulutuksella" tarkoitetaan kaikkia tavaroita ja palveluksia (tai hyödykkeitä), joita kotitaloudet hankkivat, käyttävät tai joista he maksavat. Varallisuuden kartuttaminen eli investoinnit eivät sisälly kulutukseen.

(c) "Alue" ilmaisee mitä tahansa maantieteellisesti määriteltä aluetta ja/tai tietyn maan sisällä olevaa aluetyyppiä.

(d) "Indeksin puitteilla" tarkoitetaan niitä väestöryhmiä, alueita, hyödykkeitä ja liikkeitä, joihin indeksi pohjautuu.

(e) "Kohdejoukolla" tarkoitetaan sitä väestöryhmää joka kuuluu indeksin puitteisiin.

- (f) "Perustasolla" tarkoitetaan tarkinta tasoa, jolle kulutusmeno- tai määräpainot pidetään kiinteinä tietyn ajan.
- (g) Kulutusmenoja voidaan mitata termein "Hankinta", "Käyttö" tai "Maksaminen"
- (i) "Hankinnalla" tarkoitetaan sitä, että tavaroiden ja palvelusten kokonaisarvo otetaan huomioon riippumatta siitä, onko ne maksettu kokonaan vai osittain tarkasteluajankohtana.
- (ii) "Käyttö" tarkoittaa sitä, että kaikkien tavaroiden ja palvelusten koko arvo, joka on kulutettu tiettyinä aikana, otetaan huomioon.
- (iii) "Maksamisella" tarkoitetaan sitä, että tiettyinä aikana suoritettut maksut tavaroista ja palveluista otetaan huomioon, riippumatta siitä, onko niitä luovutettu.

Kuluttajahintaindeksin luonne

2. Kuluttajahintaindeksin tarkoituksena on mitata kohdejoukon kulutukseen hankkimien, käyttämien tai maksamien tavaroiden ja palvelujen hintojen yleistä muutosta ajassa.

Kuluttajahintaindeksi lasketaan yksityiskohtaisempien alaindeksien pohjalta. Nämä yksityiskohtaisemmat indeksit lasketaan tiettyjen liikkeiden hyödykkeiden ja palvelusten hintojen muutosten perusteella kahden periodin välillä.

Jokainen yksityiskohtaisempi indeksi perustuu suureen joukkoon hintatietoja, joista laskemalla painotettu keskiarvo saadaan kuluttajahintaindeksin alaindeksit. Jokainen perustason indeksi lasketaan tarkoin määritettyjen hyödykkeiden ja palvelusten hintatietojen pohjalta.

Kuluttajahintaindeksin käyttö

3. Kuluttajahintaindeksin käyttö ja sen merkitys vaihtelee maittain. Käyttötarkoituksia ovat:

(a) Yleiset taloudelliset ja yhteiskunnalliset analyysit sekä poliittinen päätöksenteko;

(b) Hallituksen indeksisidonnaisuudet kuten verotaulukot, sosiaaliturvaetuudet, valtion palkat ja eläkkeet, hallinnolliset maksut (leimaverot yms.), sakot ja valtion velkojen korot (obligaatiot) sekä yksityisten indeksisopimukset kuten esimerkiksi palkat, vakuutusmaksut ja palvelumaksut sekä oikeuden päätökset kuten esim. elatusmaksut.

(c) Saada aikaan "reaalinen" muunnos tai yhteys siihen, miten eri rahamäärät eri periodeilla vastaavat tiettyä hyödyke- ja palvelujoukkoa, esimerkiksi kansantalouden tilinpidon käypäarvoisten suureiden tai vähittäiskaupan myyntilukujen deflatoimiseen.

(d) Yritystarkoituksiin tehdyt hinnanmuutosvertailut mukaanlukien inflaatio-laskelmat.

Joissakin näissä tapauksissa on sopivampaa käyttää alaindeksejä kuin kokonaisindeksejä.

Indeksin puitteet

4. Kohdejoukko tulisi normaalisti määritellä hyvin laajasti. Ulkopuolelle jätetyt tuloryhmät tai kotitaloustyyppit on tarkoin määriteltävä.

5. Alueelliset puitteet tulisi määritellä mahdollisimman laajasti, mitään poisjättämättä. Tulee myös tarkoin määritellä onko kulutusmenoihin ja alueen hintakeruuseen tai asukkaiden kulutukseen tehty alueellisia rajauksia tai jätetty pois jotakin.

6. Erilaisia indeksejä voidaan laskea eri väestöryhmille ja alueille.

7. Ulkomailla tapahtuvan kulutuksen käsittely tulee selvästi tuoda esiin.

8. Indeksini tulee sisältää kaikki kotitalouksien hankkimat, käyttämät tai maksamat tavarat ja palvelut (myös tuontitavarat) jättämättä pois tupakkaa, alkoholia tai muita hyödykkeitä, joita pidetään epäolennaisina tai epämieluisina. Tavaroiden ja palvelusten luokitus voi, mutta sen ei tarvitse, vastata kansantalouden tilinpidon luokitusta. Välittömät verot, säästäminen, henkivakuutus (säästövakuutus), eläkerahastomaksut ja investoinnit (erotukseksi rahoituspalveluista) tulee jättää kuluttajahintaindeksin ulkopuolelle.

9. Jos käytetyn tavaran ostot otetaan mukaan tulee niiden painot nettouttaa.

10. Joissakin tapauksissa, kuten vakuutuksissa, terveydenhoidossa, käytetyissä tavaroissa jne. saattaa olla mahdollonta käyttää samaa menetelmää kuin kokonaisindeksissä. Hyödykkeet tai palvelukset jotka kuuluvat indeksin puitte-

siin mutta joita ei voida käsitellä yleisten menetelmien mukaisesti, joko koska tätä menetelmää ei voida soveltaa oikein näihin hyödykkeisiin tai koska tarvittava tieto on riittämätöntä tai puutteellista, ne voidaan sisällyttää laskelmiin tai jättää pois:

(a) Jos ne otetaan mukaan, käytetään erityismetodeja

(b) Jos ne jätetään pois:

- ryhmää edustaa tarkasti toinen ryhmä jolle poisjätettyjen tuotteiden paino on jaettu;

- ryhmä jätetään yksinkertaisesti pois indeksistä (hintakeruusta ja painoista) mikä merkitsee sitä, että sen hintakehitys noudattaa koko indeksin kehitystä.

Kaikissa näissä tapauksissa käyttäjiä on informoitava käytetyistä menetelmistä.

11. Tavaroiden ja palvelusten tai kotitalouksien kulutuksen tulee noudattaa sellaista luokitusta, joka riippuu indeksin käytöstä, aikaisemmasta käytännöstä, hintojen keruun menetelmistä sekä painojen laskennassa käytettävissä olevien tietojen laadusta ja luonteesta. Joka tapauksessa on toivottavaa, että tämä luokitus mahdollistaa YK:n kansantalouden tilinpidon SNA:n mukaisen kahdeksan pääluokan käytön: "Ruoka, juomat ja tupakka", "Vaatteet ja jalkineet", "Asuminen, lämpö ja valo", "Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja -palvelukset", "Terveyden- ja sairaudenhoito", "Liikenne", "Vapaa-aika, virkistys ja koulutus", "Muut tavarat ja palvelukset". Jos on tarvetta, voidaan yhdeksäs ryhmä laatia niistä hyödykkeistä, jotka eivät sisälly SNA:n mukaan kotitalouksien yksityiseen kulutukseen.

Hankinta, käyttö tai maksaminen

12. Sen jälkeen kun on tehty päätös indeksin kohdejoukosta ja mukaanotettavista tavaroista ja palveluksista, pitää tarkasti harkita päästäänkö indeksin tavoitteisiin parhaiten valitsemalla käsitteet HANKINTA, KÄYTTÖ vaiko MAKSAMINEN. Ratkaisua tehtäessä on otettava huomioon teoreettinen indeksikäsite, sopivuus käyttäjille, tietojen saatavuus ja resurssivaatimukset. Nämä kysymykset koskevat erityisesti omien tuotteiden kulutusta, omistusasumista, kulutusluottoja, kestävyysshyödykkeitä, luontaisetuja, ilmaistavaroita tai -palveluksia tai valtiovallan subventoimia tavaroita tai palveluksia.

13. Jos indeksillä mitataan rahavirtojen kehitystä, tulee valita käsitteet HANKINTA tai MAKSAMINEN. Tukeutuminen kansantalouden tilinpidon käsitteisiin on soveliasta, jos indeksin laatimisen eräänä päätarkoituksena on kansantalouden tilinpidon mukaisesti määriteltujen kulutusmenojen deflatointi. Jos indeksin tarkoitus on perustua kysyntäteorian vastaavalle sovellutukselle, käytön käsite saattaa olla sopivin. Tämä käsite merkitsee omistusasumisen vuokra-arvon estimointia, jos käytettävissä oleva tieto vain sallii luotettavan estimoinnin. Vaihtoehtoisesti se voi merkitä, että kaikki omistusasumisen kustannukset sisällytetään indeksiin.

Perustasojen määrittely

14. Määriteltäessä perustasoja (tavarat tai palvelukset, liike- ja aluetyypit) tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

(a) Läheiset tavarat ja palvelukset joilla on samantapainen hintakehitys tulee ryhmitellä yhteen perustasoon;

(b) Tavaroita ja palveluksia, joiden hintojen voidaan olettaa kehittyvän hyvin eri lailla, ei tule ryhmitellä samaan perustasoon;

(c) Jokainen perustaso, jolle on saatavissa painot tulisi eroittaa toisistaan (mukaanlukien alueittaiset ja liikekohittaiset painot);

(d) Indeksien laskennassa tulee käyttää näitä alue- tai liikepainoja vaikkakin alueellisia tai liiketyypin alaindeksejä ei tarvittaisikaan;

(e) Perustasot tulee kuvata niin, että jokainen tavara tai palvelus voidaan selvästi jakaa sopivaan perustasoon.

15. Perustasojen indeksien laskennassa tulisi harkita geometrisen keskiarvon käyttöä.

Painotus

16. Painot ovat perustasojen suhteellisia kulutusmenosuuksia laskettuna käytettävissä olevasta aineistosta.

17. Johdettaessa perustasojen painoja on kotitaloustiedustelu tavallisesti pääasiallinen tiedon lähde. Voimavarojen puitteissa kotitaloustiedustelun tulisi olla edustava suhteessa perheen kokoon, tulotasoon, alueellisuuteen, sosioekonomiseen asemaan sekä muihin tekijöihin, joilla saattaa olla vaikutusta kotitalouksien kulutustottumuksiin.

Tutkimusjakson tulisi olla normaali jakso (tai tilapäisesti poikkeava jakso tulee korjata lopulliseen painorakenteeseen) ja tutkimuksen tulisi mielellään kestää kokonainen vuosi, jos kausivaihteluilla on merkitystä kulutustottumuksiin. Jos inflaatio on ollut tutkimuksen aikana nopea ja/tai on poikennut selvästi eri kulutusryhmien välillä, tulee erilaisen jakson kulutus joko arvostaa normaalijakson hintaan tai erilaisen osajakson kulutusosuudet tulee jakaa muille jaksoille, jos parempia menetelmiä ei löydy.

18. Vähittäismyymälöiden myyntitutkimukset ja kotitalouksien ostopaikkatutkimukset voivat tarjota hyödyllistä tietoa kulutuksen jakaantumisesta liiketyypeittäin ja alueittain. Jos tämänkaltaisia tutkimuksia ei ole käytettävissä, on parempi käyttää henkilökohtaista tietämystä markkinoista ja niiden luonteesta kuin käyttää samoja painoja erilaisille liiketyypeille ja/tai eri alueille.

19. Niissä maissa joissa on luotettavaa tietoa kotitalouksien kulutusmenojen osatekijöistä osana kansantalouden tilinpitoa voidaan sellaista tietoa käyttää johdattaessa alimman tason painoja. Erityisesti keskusjohtoisissa maissa vähittäismyyntitiedot saattavat olla painojen pääasiallinen lähde. Kotitaloustiedustelun yksityiskohtaisempaa tietoa voidaan käyttää jaettaessa pääryhmiä tai muokatessa parempaa kuvaa kohdejoukosta.

20. Niissä maissa, joissa ei saada tietoa kotitaloustiedustelusta ja joissa tiedot kansantalouden tilinpidon yksityisen kulutuksen komponenteista ovat puutteellisia voidaan käyttää erilaisista tutkimuksista kuten tuotannosta, viennistä ja tuonnista ja vähittäiskaupasta sekä hallinnollisista lähteistä saatua tietoa, jotta saadaan aikaan laskennalliset kulutustottumukset.

21. Ennen kuin tutkimustuloksia käytetään indeksin painojen laskemiseen on tärkeä tutkia tuloksia tarkoin esimerkiksi arvioidun otanta- ja ei-otantavirheen valossa, jotta voidaan harkita, onko tutkimus tuottanut luotettavaa ja edustavaa tietoa. Tarkistukset tulee tarvittaessa tehdä käyttäen muita saatavilla olevia tilastoja.

22. Analyysit, jotka osoittavat eri alueiden ja erilaisten väestöryhmien kulutuskäyttäytymisen, ovat hyödyllisiä sekä auttamaan niiden ryhmien löytämisessä, joiden osalta erillisen kuluttajahintaindeksin laskeminen on aiheellista, että muodostamaan perustasoja ja niiden painoja.

23. Painoja tulisi tarkastaa aika ajoin, ja varsinkin silloin kun taloudelliset olosuhteet ovat muuttuneet oleellisesti, jotta varmistutaan, että ne edelleen vastaavat kulutuskäyttäytymistä. Painot tulee korjata tai oikaista jos tarkistus osoittaa että ne eivät vastaa kulutuskäyttäytymistä. Painot tulee tarkistaa joka tapauksessa vähintään joka kymmenes vuosi.

24. Kun indeksin rakenne ja/tai painot on muutettu, uusi indeksi tulee ketjuttaa vanhaan indeksiin jotta saadaan jatkuva indeksisarja.

Hintakeruun otos

25. Tavaroiden ja palvelusten sekä liikkeiden otokset ovat tärkeitä päätettäessä mitä hintoja ja mistä ne tulisi kerätä jokaiselle perustasolle (lukuunottamatta keskitetysti vahvistettuja ja yhtenäisiä hintoja). Otantamenetelmien ja -koon tulee olla riittävät tuottamaan indeksin käyttötarkoitusta varten riittävä tarkkuus.

26. On huolehdittava siitä, että kaupunkien, taajamien tai alueiden, asuntojen, liikkeiden ja hyödykkeiden ja laatujen otokset ovat niin edustavat kuin mahdollista. Suhteellinen otanta, vaikka se aiheuttaa vaikeita käytännön ongelmia, yleensä antaa riittävän tarkkuuden ja sen lisäksi mahdollistaa otantavirheen estimoinnin.

27. Suhteellinen otanta antaa jokaiselle hinnalle indeksin puitteissa tilaisuuden tulla valituksi. Jokaisella hinnalla ei tarvitse olla samaa todennäköisyyttä tulla valituksi. Tosin tehokas suunnittelu käyttää todennäköisyyksiä jotka liittyvät niihin muuttujiin, jotka vaikuttavat estimaattien tarkkuuteen.

28. Suhteellisen otannan toteuttaminen saattaa olla asteittainen tapahtuma. Alku vaihtelee riippuen talouden rakenteen luonteesta ja tietojen saatavuudesta. Suhteellinen otanta saattaa olla paras aloittaa maantieteellisistä alueista tai suurempien ryhmien tarkemmista hyödykkeistä tai liikkeistä. Suhteellisen otannan jokainen kehitysvaihe parantaa indeksin laatua.

29. Jos riittävää määrää tietoa tai resursseja ei ole käytettävissä suhteellisen otannan suunnitteluun, on käytettävä parasta harkintaa ja käytettävissä olevaa tietoa valittaessa edustava otos maantieteellisille alueille, liikkeille, hyödykkeille ja laaduille. Jos esimerkiksi resurssit eivät riitä saamaan aikaan edustavaa otosta koko maahan, saattaa olla tarkoituksenmukaista ratkaista asia siten, periaatteessa ja apriori (poissulkien kaikki satunnaisotannat), että tietyt alueet, kaupungit tai taajamat, joissa hintatietojen keruu on halvempaa, edustavat useita muita alueita, kaupunkeja tai taajamia.

30. Liikkeiden ja tavaroiden ja palvelusten otokset sekä tarkemmat laatumääritelmät pitää uudistaa aika ajoin ja ne pitää saattaa ajan tasalle jos tämä on tarpeellista niiden edustavuuden säilyttämiseksi.

31. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen miten hinnoittelu käyttäytyy ajassa. Tietyn hyödykkeen hintahavainnot samassa liikkeessä pitää, erityisesti kun hintahajonta on suuri, tehdä säännöllisesti, esimerkiksi kuukausittain tai joka kolmas kuukausi, riippuen indeksin laskennasta. Laskennassa tulee ottaa huomioon, että kun indeksin keruu-aika perustuu viikkoihin, saattaa tulla yhteensopimattomuuksia jos kuukausi tai neljännesvuosi ei ole muodostunut tasaviikoista.

32. Pilaantuvien tavaroiden osalta on huomioitava myös vuorokaudenaika joka valitaan hintakeruuseen.

33. Vuokratiedot tulee saada erityisesti suunnitellusta vuokratiedustelusta, joka perustuu vuokra-asunto-otokseen. Otos on uusittava määräajoin, jotta taataan sen jatkuva edustavuus ja varsinkin jotta uustuotannon vuokra-asunnot tulevat mukaan otokseen.

Hinta-aineisto

34. Indeksin luotettavuuden ratkaiseva tekijä on hintatietojen laatu. Tämän vuoksi pitäisi kiinnittää suurta huomiota sen seikan turvaamiseksi, että havaitut hinnat ovat todellisia hintoja ja että ne kerätään systemaattisesti ja säännöllisin väliajoin. Hintatietojen keräämiseen ja käsittelemiseen tulee kehittää vakiomenetelmät. Kerätessä keskitetysti julkisen vallan sääntelemiä tai vahvistamia hintoja tulee varmistua että kyseisiä tavaroita ja palveluk-

sia on todella myyty ja että hintoja todella noudatetaan: Jos hinnat ja määrät eivät ole esillä tai jos todelliset ostohinnat poikkeavat listahinnoista tai kiinteistä hinnoista, on suositeltavaa että hintakerääjät tekevät tarkistusostoja ja näihin ostoihin pitää varata rahat. Jos hinnat vaihtelevat rajusti kuukauden tai neljänneksen aikana, on toivottavaa, että hintatiedot kerätään useammin kuin kerran kuukauden tai neljänneksen aikana.

35. On luotava yhdenmukaiset menettelytavat kaikenlaisien puuttuvien hintatietojen käsittelyksi kuten kausihyödykkeet, ei yhteyttä, ei vastausta, hylätty havainto ja tilapäisesti loppunut. Hintakerääjien tulee olla hyvin koulutettuja ja ohjattuja ja heillä tulee olla hyvät kirjalliset ohjeet menettelytavoista, joita heidän tulee noudattaa. Hintakerääjien lähettämät tiedot tulee tarkistaa ja saattaa vertailukelpoisiksi tuotteen korvaamisen, epätavallisten tai suurten hinnanmuutosten suhteen sekä määrien suhteen silloin, kun laatumääritelmässä ei ole määritelty yksikköä tai laatua. Tulee olla menettelytapoja, kuten hintojen uudelleenkeruu samassa liikkeessä, joilla tarkistetaan hintatietojen luotettavuus.

36. Hintakeruussa käytetyt tarkat määrittelyt, mukaanlukien hintakerääjän lopullisen laadun ja koon valinta, missä vain mahdollista, palvelevat vertailtavuuden luotettavuutta peräkkäisten ajankohtien välillä ja auttavat valittaessa ja arvioitaessa korvaavia hyödykkeitä. Jokaisen tuotteen laatumääritelmien tulee olla niin tarkkoja, että voidaan olla varmoja siitä, että täsmälleen samat tavarat ja palvelut kerätään peräkkäisinä ajankohtina samoista liikkeistä. Tulee ottaa huomioon, että tavaroihin ja palveluksiin oleellisina kuuluvat esimerkiksi maksuehdot, toimitusehdot, takuut ja liiketyyppi.

37. Hyödyke on tarpeen korvata toisella tavaralla tai palvelulla kun hyödyke poistuu pysyvästi keruuliikkeestä. Hyödykkeet, joita ei ole saatavissa riittävässä määrin tai normaaleilla myyntiehdoilla, on katsottava myös poistuneiksi. Korvaavien hyödykkeiden tunnistamiseksi pitää kehittää selvät ja täsmälliset säännöt. Tilanteisiin, jolloin tuote on tarpeellista vaihtaa toiseen, on laadittava täsmälliset menettelytavat laadunmuutosten arviointiin ottaen huomioon erot tuotteiden ominaisuuksissa. Vastuu tällaisista arvioinneista pitää selvästi määritellä. Laadunmuutosten arviointien ja päätökset siitä, kuinka korvaavia hintoja käytetään indeksissä, pitää mahdollisuuksien mukaan perustua vankkaan, kokemusperäiseen näyttöön alkuperäisen ja korvaavan hyödykkeen ominaisuuksien markkina-arvojen erosta. Arvioitaessa tätä markkina-arvoa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä sekä tietolähteitä.

Tilastollisen estimoinnin puuttuessa laadunmuutosten arvioinneista, on päätettävä, onko hinnanero kokonaan laadunmuutosta vai kokonaan hinnanmuutosta. Jälkimmäisen oletuksen tapauksessa korvattavan hyödykkeen hintaa verrataan suoraan sen hyödykkeen hintaan johon se on vaihdettu; tämä oletus voidaan tehdä vain kun hyödykkeet ovat täysin samanlaisia. Kun koko hintaero on tulkittu laadunmuutokseksi, indeksi lasketaan ketjuttamalla korvatun hyödykkeen hinta korvattavan hyödykkeen hintaan.

38. Hyödykkeen korvaaminen toisella sen edustavuuden heikkenemisen tai liikkeestä häviämisen takia saattaa vaatia liikkeen vaihtoa. Tämä on myös tarpeellista kun liike lopettaa. Näitä tapauksia varten tulee laatia säännöt, jotta taataan se, että hintakerääjät valitsevat oikean uuden liikkeen. Jos tällöin on tarpeen tehdä laadunmuutoksia, pitää ottaa huomioon liikkeen tai liiketyypin muutos. Sääntöjen tulee olla yhdenmukaiset indeksin tarkoituksen kanssa ja sen tavan kanssa, miten hintojen keruun otos on määräytynyt.

39. Korvaaminen on myös välttämätöntä jos perustason kaikki hyödykkeet katoavat useimmista tai kaikista liikkeistä. Tällaisessa tapauksessa, jos perustasolle ei voida löytää korvaavaa hyödykettä tai tehdä sopivaa arviointia eroista ominaispiirteissä, saattaa olla välttämätöntä jakaa tämän perustason paino uudelleen seuraavan tason ryhmien kesken.

40. Kerättävien hintojen tulee olla normaaleja todellisia, välilliset verot sisältäviä hintoja, joita indeksin väestöryhmä maksaa. Niitä hintoja, jotka peritään vanhentuneista, vahingoittuneista, liikkeessä pilaantuneista tai muuten vaillinaisista tavaroista, kun tavarat myydään poistohintaan, ei tule sisällyttää indeksiin paitsi jos se on pysyvästi markkinoiden yleinen piirre. Alennusmyyntihinnat, käteisalennukset ja erikoistarjoukset, jotka koskevat kaikkia kuluttajia ja kun tavarat ja palvelukset ovat normaalisti saatavilla, tulee sisällyttää indeksiin.

41. Hintoja tulee kerätä kaiken tyyppisiltä markkinoilta, joilla on merkitystä. Näihin kuuluvat normaalit markkinat ja musta pörssi samoin kuin valtion valvomat markkinat. Siellä missä enemmän kuin yhdentyyppiset markkinat ovat tärkeitä, tulee indeksin laskennassa käyttää sopivasti painotettua keskiarvoa.

42. Hintavalvonnan tai -säännöstelyn aikoina, jolloin rajoitettu osa tarjonnasta on saatavissa valtion myöntämän tuen avulla alennettuun hintaan, tulee näiden hintojen niin kuin vapailta markkinoilla perittävien hintojen olla mukana keräyksessä. Nämä hinnat tulee yhdistää siten, että ne parhaalla mahdollisella tavalla kuvaavat todella maksettuja hintoja ja eri tyyppisten myyntien määrien suhteellista merkitystä.

43. Jotkut maat haluavat laskea kuluttajahintaindeksiä varten kerätystä hinta-aineistosta keskihintoja joistakin kohtuullisen homogeenisista tavaroista ja palveluksista. Jos näitä keskihintoja kuitenkin annetaan, niissä tulee olla viittaus niiden laskennan rajoituksiin. Maat saattavat myös yrittää kerätä erillistä lisätietoa keskihintalaskelmiin saadakseen merkittävät käyttäjät kiinnostumaan tästä tiedosta.

Julkaiseminen

44. Kuluttajahintaindeksi tulee laskea ja julkaista niin nopeasti kuin mahdollista ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit ja käyttäjien tarpeet, mieluummin vähintään kerran kolmessa kuukaudessa. Julkistamista koskevien sääntöjen tulee olla vakiintuneita, julkisesti tunnettuja ja niitä tulee noudattaa täsmällisesti.

45. Julkaistuja indeksejä tulee yleensä korjata takautuvasti (esim. virheet hintatiedoissa tai laskelmissa) vain jos se on ehdottoman tarpeellista, koska tästä seuraa vaikeuksia indeksisopimuksiin ja -maksuihin. Sitävastoin tarpeelliset korjaukset pitää tehdä seuraavaan indeksiin. Näissä tapauksissa pitää antaa selvitys, jotta vältytään virheellisiltä tulkinnoilta lyhyen ajanjakson hinnanmuutoksissa.

46. Alaindeksejä tulee myös julkaista ainakin sellaisten suurten pääryhmien kuin ravinto, vaatetus ja jalkineet, asuminen, jne. osalta. Alaindeksejä eri alueille tai sosioekonomisille väestöryhmille tai erityisiin analyttisiin tarkoituksiin (esimerkiksi turisti-indeksi, tuontihyödykkeet jne.) voidaan julkaista jos niitä pidetään hyödyllisinä ja kustannukset sallivat sen. Joidenkin tärkeiden ja riittävän homogeenisten hyödykkeiden keskihintoja tai hintavaihteluja voidaan julkaista.

47. Asumiskustannusten jättäminen pois kokonaisindeksistä tekee hinnanmuutokset vertailukelpoisemmiksi eri maiden välillä, vaikkakaan se ei eliminoi kaikkia niitä vaikeuksia joita näissä vertailuissa esiintyy. Maiden on siksi annettava kansainväliseen käyttöön kokonaisindeksin lisäksi indeksi, josta on poistettu asuminen.

48. Jotta voidaan varmistaa yleinen luottamus indeksiin, tulee indeksin laadintamenetelmistä ja tietolähteistä julkaista täydellinen kuvaus. Kuvauksen tulee sisältää, muun ohessa, painorakenteen yksityiskohdat, indeksin tavoitteet ja indeksin tarkkuuden tarkastelu. Tarkkoja tunnistetietoja ei kuitenkaan tule paljastaa keruuliikkeistä eikä keruussa mukana olevista tavaroista ja palveluksista. Myöskään muita yksityiskohtia, jotka paljastuessaan saattaisivat vaikuttaa epäsuotuisasti indeksin edustavuuteen, ei tule yleensä paljastaa.

49. Indeksistä vastuussa olevan tahon tulee keskustella käyttäjien edustajien kanssa tärkeimmistä kysymyksistä. Yksi tapa organisoida tällainen yhteistyö on perustaa säännöllinen asiantuntijaelin, jossa käyttäjät ja ulkopuoliset asiantuntijat voisivat olla edustettuina.

Päätöslauselma II:

Väliaikainen päätöslauselma lakko- ja työsulkutilastoista

Johdanto

Neljästoista kansainvälinen työtilastokonferenssi,

kokoontuttuaan Kansainvälisen Työtoimiston hallintoneuvoston kutsumana Genevessä 28. lokakuuta ja 6. marraskuuta 1987 välisen ajan,

otettuaan huomioon olemassa olevat kansainväliset ohjeet, jotka sisältyvät Kolmannen kansainvälisen työtilastokokouksen (lokakuussa 1926) hyväksymään päätöslauselmaan työriito- ja koskevista tilastoista,

otettuaan huomioon Työtilastosopimuksen, 1985 (n:o 160) ja Työtilastosuosituksen, 1985 (n:o 170) vaatimukset,

todettuaan tarpeelliseksi uudistaa olemassa olevat työriita-tilastojen suositukset antaakseen ohjeet vertailukelpoisten ja parempien kansainvälisten lakkoja ja työsulkuja koskevien tilastojen tuottamiseksi,

aikoen palata tähän asiaan Viidennessätoista kansainvälisessä työtilastokokouksessa,

hyväksyy tänään, viidentenä päivänä marraskuuta 1987, seuraavan väliaikaisen päätöslauselman, joka korvaa Kolmannen kansainvälisen työtilastokonferenssin samasta asiasta hyväksymän päätöslauselman:

Yleistä

1. Kunkin maan tulisi, mikäli se on tarkoituksenmukaista, kerätä, laatia ja julkaista säännöllisesti tilastoja lakoista ja työsuluista vähintään kerran vuodessa.

2. Lakkoja ja työsulkuja koskevia tilastoja laadittaessa tulisi tuottaa ja julkaista yksityiskohtaiset kuvaukset tilastossa käytetyistä lähteistä, käsitteistä, määritelmistä, tilaston laajuudesta ja peittävydestä sekä menetelmistä.

Sanasto

3. Tässä päätöslauselmassa lakko on tilapäinen työnseisaus, jonka työntekijät ryhmänä ovat tarkoituksellisesti aiheuttaneet tukeakseen tai vastustaakseen jotakin vaatimusta tai tuodakseen julki jonkin epäkohdan. Eri aikana ja/tai eri toimipaikoissa saman riidan johdosta ilmenevät lakot katsotaan yhdeksi lakoksi, jos ne eivät ole keskeytyneet määrättyä ajanjaksoa pitemmäksi ajaksi.

4. Tässä päätöslauselmassa työsulku on tilapäinen työnseisaus, jonka yksi tai useampi työnantaja on tarkoituksellisesti aiheuttanut tukeakseen tai vastustaakseen jotakin vaatimusta tai tuodakseen julki jonkin epäkohdan. Eri aikana ja/tai eri toimipaikoissa saman riidan johdosta toimeenpantavat työsulut katsotaan yhdeksi työsuluksi, jos ne eivät ole keskeytyneet määrättyä ajanjaksoa pitemmäksi ajaksi.

5. Muilta osin tätä päätöslauselmaa, ts. tilastollista mittaamista, luokituksia ja indikaattoreita, jotka koskevat lakkoja, tulisi soveltaa myös työsulkuihin, mikäli se on tarkoituksenmukaista.

Mittaaminen

6. Lakkotilastot tulisi suunnitella siten, että ne kattavat koko maan ja, mikäli mahdollista, kaikki talouden toimialat.

7. Lakkotilastojen tulisi sisältää tarkasteluajanjaksona alkaneet lakot ja, myös, mutta erikseen, lakot, jotka jatkuvat edelliseltä ajanjaksolta. Näiden kahden ryhmän summa on tarkasteluajanjakson lakkojen lukumäärä.

8. Lakkotilastoja tulisi laatia korkeintaan yhden vuoden tarkasteluajanjaksolta.

9. Lakon merkittävyyttä tulisi mitata selvittämällä osallistuneiden työntekijöiden määrä, lakon kesto ja lakon johdosta menetettyjen työpäivien tai työtuntien kokonaismäärä tarkasteluajanjaksona. Mikäli on mahdollista, tulisi selvittää myös osallistuneiden toimipaikkojen määrä.

10. Osallistuneiden toimipaikkojen määrän tulisi perustua siihen toimipaikan määritelmään, joka sisältyy viimeisimpään Yhdistyneiden Kansakuntien kansainväliseen talouden toimialaluokituksen standardiin (ISIC).

Luokitukset

11. Lakkotiedot tulisi luokitella toimialojen pääluokkiin (mikäli mahdollista, ISIC:n mukaisesti), osallistuneiden työntekijöiden mukaan ja menetettyjen työpäivien tai työtuntien kokonaismäärän mukaan. Lakkotilastot voidaan myös luokitella syyn mukaan seuraavasti:

(a) Lakot, jotka johtuvat työntekijöiden ja työnantajan välisestä riidasta, joka koskee:

(i) palkkoihin, palkkioihin ja korvauksiin liittyviä erimielisyyksiä;

(ii) työoloihin (työaikaan, työn organisointiin jne.) liittyviä erimielisyyksiä;

(iii) työllisyystilannetta (irtisanomisia, toiminnan lopettamista, henkilöstön uudelleenjärjestelyä tms.);

(iv) muita erimielisyyksiä;

(b) Muut lakot.

Indikaattorit

12. Seuraavat indikaattorit voivat olla käyttökelpoisia tutkittaessa tai vertailtaessa lakkotilastoja:

(a) lakkojen määrä;

(b) osallistuneiden työntekijöiden määrä;

(c) menetettyjen työpäivien tai työtuntien määrä;

(d) osallistuneiden toimipaikkojen määrä;

(e) menetettyjen työpäivien tai työtuntien määrä sataa kaikilla lakkotilastojen kattamilla aloilla työskentelevää työntekijää kohti;

(f) menetettyjen työpäivien tai työtuntien määrä sataa työntekijää kohti toimialoittain;

(g) osallistuneiden työntekijöiden määrä sataa osallistuneiden toimipaikkojen työntekijää kohti.

Päätöslauselma III:

Kansainvälisen ammattiluokitusstandardin

uudistamista koskeva päätöslauselma

Neljästoista Kansainvälinen Työtilastokonferenssi,

oltuaan koolla Genevessä ILO:n hallintoneuvoston kutsusta
28.10.-6.11.1987,

otettuaan huomioon yhdenntoista Kansainvälisen Työtilasto-
konferenssin suosituksen, jossa hyväksytään uudistettu
kansainvälinen ammattiluokitusstandardi 1968 (ISCO-68), ja

otettuaan huomioon kolmannentoista Kansainvälisen Työtilas-
tokonferenssin suosituksen, joka koskee ISCO-68:n uudista-
mista,

hyväksyy tänään 6. päivänä marraskuuta 1987 seuraavan
pätöslauselman, joka korvaa vastaavan vuonna 1966 hyväksy-
tyn päätöslauselman:

1. Konferenssi hyväksyy tämän päätöslauselman liitteessä
esitetyn ammattiluokitusjärjestelmän, joka koostuu pääryh-
mistä ja alaryhmistä ja jota kutsutaan kansainväliseksi
ammattiluokitusstandardiksi 1988 (ISCO-88).

2. ISCO luokittelee entisiä, nykyisiä tai tulevia työkokoi-
naisuuksia (jobs). Se luokittelee henkilöitä heidän todellisten ja mahdollisten työsuhteittensa perusteella. Työkoko-

naisuuksia luokitellaan tehdyn työn mukaan. Pääluokkien ja alaluokkien muodostamaa järjestelmää määriteltäessä käytetyt peruskriteerit, ovat vaativuustaso ja ammattiin kuuluvien tehtävien ja velvollisuuksien suorittamiseen tarvittavat erikoistaidot. Omat pääryhmänsä muodostavat "Lainsäätäjät, ylemmät virkamiehet ja johtajat" sekä "Puolustusvoimat".

3. Kerätessään ja käsitellessään ammatin mukaan luokiteltuja tilastoja (käytettäväksi esim. työmarkkinatutkimuksissa, koulutussuunnittelussa, työvoimasuunnittelussa, ammattitautitutkimuksissa, palkkatutkimuksissa, jne.) kunkin maan tulee huolehtia siitä, että aineisto voidaan muuntaa ISCO-88:n mukaiseksi ja siten helpottaa ammattia koskevien tietojen käyttöä kansainvälisissä yhteyksissä.

4. Maiden tulee informoida ILO:a ja neuvotella ILO:n kanssa siitä miten kansallisissa ammattiluokituksissa määritellyt ryhmät, näitä karkeammat ryhmät tai pienemmät ryhmät voidaan parhaiten suhteuttaa ISCO-88:n pääryhmiin ja alaryhmiin.

5. Konferenssi toteaa, että Tilastotoimisto on tuottanut:

(a) pääryhmien ja alaryhmien alustavat määritelmät;

(b) eräiden lokakuun tiedustelussa (October Inquiry) käytettyjen ammattiluokkien määritelmät ja kuvaukset.

6. Konferenssi toteaa, että Tilastotoimisto tuottaa:

(a) ohjeet ammatteja koskevien tietojen keräämiseksi ja käsittelemiseksi tilastollisissa kokonaistutkimuksissa ja otantapohjaisissa tiedusteluissa sekä hallinnollisissa aineistoissa tarkoituksena turvata ammatteja koskevan tilastotiedon korkealuokkaisuus ja yhtenäisyys;

(b) käsikirjan, jossa kuvataan kansallisten ammattiluokitus-
ten ja -hakemistojen kehittämistä ja käyttöä.

Kansainvälisen työjärjestön työtilastoja koskeva sopimus ja tilastosuosituksset

Tiedustelut

Päivi Keinänen
Tarja Mikkonen
(90) 17 341

Julkaisujen myynti:

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
(90) 17 341

Försäljning:

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
(90) 17 341

Hinta - Pris

40 mk

ISBN 951-47-2793-2

VAPK Kampin VALTIMO
Helsinki 1989